

2 kap Integrationsfrämjande tjänster

I kapitlet ska det anges motsvarande bestämmelser om integrationsfrämjande tjänster som i den gällande integrationslagen. I kapitlet föreskrivs det om vägledning och rådgivning med låg tröskel och om vad som avses med integrationsfrämjande tjänster. Dessutom anges i kapitlet bestämmelser om det nya integrationsprogrammet för kommunen och om de tjänster som ingår i det. Den inledande kartläggningen i den gällande integrationslagen ska ersättas med en bedömning av behovet av kompetens- och integrationstjänster samt sektorsövergripande genomförande av den. Det ska också föreskrivas om sektorsövergripande genomförande av integrationsplanen. Motsvarande bestämmelser som i den gällande integrationslagen ska också anges om integrationsplanen för familjer, medan en särskild integrationsplan för minderåriga slopas eftersom det ska göras en sektorsövergripande integrationsplan för dess nuvarande målgrupp. I kapitlet föreskrivs det också om integrationsutbildning, frivilliga studier och om den nya flerspråkiga samhällsorienteringen.

Det är bra att ta i beaktande att kommunen har organiseringsansvar för de tjänster som anges i detta kapitel, men kommunen får också avtala med en tjänsteproducent om genomförandet av tjänsterna när det gäller samhällsorientering enligt 23 §, integrationsutbildning enligt 24 § och för att komplettera sin egen vägledning och rådgivning om vägledning och rådgivning enligt 9 §.

9 §. Vägledning och rådgivning. I paragrafen ska det föreskrivas om vägledning och rådgivning särskilt i början av integrationen och om den basinformation som ska ges om det finländska samhället. Innehållsmässigt motsvarar bestämmelsen i huvudsak gällande lagstiftning, men genom den preciseras kommunens ansvar att säkerställa tillgången på vägledning och rådgivning med låg tröskel enligt det behov som identifierats i kommunen för en bredare målgrupp än det egentliga tillämpningsområdet för integrationslagen. Det görs också en mera detaljerad genomgång av rådgivningens innehåll än i den gällande lagstiftningen och lyfter fram en övergripande allmän rådgivning.

I paragrafen preciseras dessutom målgruppen för vägledningen och rådgivningen så att behövlig rådgivning ska vara tillgänglig oberoende av orsaken till invandringen, ställning på arbetsmarknaden eller varaktigheten av vistelsen i Finland och vägledning i den mån det motsvarar behovet till en bedömning av behovet av kompetens- och integrationstjänster samt till integrationsfrämjande tjänster och till andra tjänster. Syftet med detta är att säkerställa behövlig rådgivning som stöd för självinställning och integration. Information om det finländska samhället och arbetslivet ska också tillhandahållas personer som flyttat till Finland på grund av till exempel arbete eller familjeförhållanden och som speciellt i början efter ankomsten till landet kan ha liknande behov av information och tjänster som personer som hör till de huvudsakliga målgrupperna för integrationslagens tillämpningsområde. Genom att förbättra tillgången på rådgivning och vägledning med låg tröskel kan man också bidra till att förebygga till exempel arbetsrelaterat utnyttjande då information, rådgivning och vägledning tillhandahålls oberoende av orsaken till invandringen och i den utsträckning det är möjligt även på flera språk.

Även om det i paragrafen föreskrivs speciellt om ordnandet av den vägledning och rådgivning med låg tröskel som kommunen ansvarar för, gäller den allmänna väglednings- och rådgivningsskyldigheten i enlighet med förvaltningslagen alla myndigheter. I enlighet med förvaltningslagen är också andra myndigheter än kommunala myndigheter skyldiga att ge råd om de tjänster som finns inom det egna ansvarsområdet samt vid behov vägleda invandraren

vidare till tjänster som tillhandahålls av andra myndigheter. I lagförslaget som gäller integrationslagen ska det dock inte särskilt föreskrivas om denna skyldighet, eftersom en allmän lag också är tillämplig på integrationsfrämjande myndigheter. I integrationslagen föreslås närmast bestämmelser om kommunens vägledningsskyldighet för tydlighetens skull. Till exempel utgående från bedömningen av behovet av kompetens och integrationstjänster ska kommunen vid behov vägleda personen till också tjänster som tillhandahålls av andra myndigheter.

I förvaltningslagen föreskrivs det om myndigheterna allmänna skyldighet att ordna vägledning och rådgivning. Enligt förvaltningslagen ska utgångspunkten för myndigheternas verksamhet vara god förvaltningssed vid behandlingen av ärenden för alla kunder, även när det gäller invandrare. Enligt 8 § 1 mom. i förvaltningslagen ska myndigheterna inom ramen för sin behörighet och enligt behov ge sina kunder råd i anslutning till skötseln av ett förvaltningsärende samt svara på frågor och förfrågningar som gäller utträttandet av ärenden. Rådgivningen är avgiftsfri. Om ett ärende inte hör till myndighetens behörighet, ska den enligt 8 § 2 mom. i mån av möjlighet hänvisa kunden till den behöriga myndigheten. Rådgivningen är också förknippad med serviceprincipen som anges i 7 §, enligt vilken möjligheterna att uträtta ärenden och behandlingen av ärenden hos en myndighet om möjligt ska ordnas så att den som vänder sig till förvaltningen får behörig service.

Paragrafen har anknytning till lagförslaget om ordnande av arbetskraftsservice, där det föreskrivs om ordnande av arbetskraftsservice och om kommunernas samarbete samt om informations- och rådgivningstjänster i samband med arbetskraftsservicen och till propositionen med förslag till lagar om sektorsövergripande samverkan som främjar sysselsättningen där det föreskrivs om ordnandet av en modell för samverkan inom sektorsövergripande stöd och tillhandahållande av sektorsövergripande stöd med låg tröskel för unga. Verksamhetsställen för vägledning och rådgivning med låg tröskel och servicemodeller enligt detta lagförslag kan i tillämpliga delar fungera i samarbete eller samordnat med de tjänster som nämns ovan.

I den föreslagna paragrafens *1 mom.* ska det föreskrivas om kommunens ansvar att ordna allmän rådgivning och vägledning. Genom bestämmelsen betonas i synnerhet kommunens roll vid ordnande av vägledning och rådgivning som gäller integrationen i enlighet med det helhetsansvar för främjandet av integration som föreslås för kommunen. Genom den vägledning och rådgivning som tillhandahålls kan kommunen i större utsträckning än nu nå de invandrare som bor inom kommunen och härigenom också bidra till att invandrare vid behov styrs till integrationsfrämjande och andra tjänster. För att skapa bestående strukturer och förbättra tillgången på vägledning och rådgivning ska kommunen föreskrivas ansvar för att personlig allmän vägledning och rådgivning är tillgänglig inom kommunen på det sätt som servicebehovet i området förutsätter. Vägledning och rådgivning med låg tröskel kan tillhandahållas vid ett särskilt serviceställe eller som en del av kommunens övriga tjänster, till exempel i samband med annan allmän rådgivning. Kommunerna kan också avtala om olika samarbetsarrangemang för att tillhandahålla vägledning och rådgivning på ett större område än en enskild kommun. Eftersom det i många kommuner finns etablerade verksamhetsställen och servicemodeller för vägledning och rådgivning, gör bestämmelsen det möjligt för kommuner och andra aktörer att skapa modeller som flexibelt svarar mot kommunernas och invandrarnas behov. Utöver personlig service ansikte mot ansikte kan inom vägledningen och rådgivningen utnyttjas rådgivning i grupp, rådgivning via fler kanaler och olika cirkulerande och nätverksbaserade modeller för genomförande. Vid tillhandahållande av rådgivning kan också till exempel kunnandet hos organisationer och föreningar och kännedom om olika språk- och

målgrupper utnyttjas. När väglednings- och rådgivningstjänster organiseras och tjänster tillhandahålls bör invandrarnas behov beaktas, bland annat principen om låg tröskel och flerspråkighet.

Vägledningen och rådgivningen stärks genom nätverksliknande samarbete mellan myndigheterna. Som ett exempel på samordning av tjänster kan nämnas den sektorsövergripande verksamhetsmodellen Navigatorn (Ohjaamo) för personer under 30 år och som bidrar till att främja livskompetens samt utbildning och sysselsättning för unga genom samarbete mellan myndigheter inom olika förvaltningsområden samt tredje sektorn och privata sektorn. Också många invandrarungdomar är klienter hos Navigatorerna, och många av dessa ungdomar drar nytta av

navigatorernas samlade verksamhetsmodell. Navigatorverksamhetens sektorsövergripande karaktär grundar sig på avtalsbaserat samarbete mellan olika aktörer där de parter som deltar i verksamheten placerar sina arbetstagare vid ett gemensamt verksamhetsställe och svarar för lönekostnaderna för personerna i fråga. I propositionen med förslag till lag om sektorsövergripande samverkan som främjar sysselsättning ska det i fortsättningen föreskrivas om tillhandahållande av sektorsövergripande stöd med låg tröskel för unga. Också när väglednings- och rådgivningstjänsterna genomförs kan motsvarande sektorsövergripande synergi utnyttjas för att på ett kundorienterat sätt svara mot behoven av rådgivning.

I 2 mom. anges innehållet i vägledningen och rådgivningen. Kommunen ska ge invandrarna information om integrations- och sysselsättningsfrämjande tjänster och verksamhet som tillhandahålls av kommunen, välfärdsområdet, andra myndigheter och läroanstalter samt organisationer, en förening och sammanslutning eller någon annan aktör som främjar integration. Som rådgivning ges övergripande information om det finländska samhället, service- och utbildningssystemet, arbetslivet och om invandrarens rättigheter och skyldigheter i Finland. Syftet med det är att säkerställa att personer som har flyttat till landet av olika orsaker har likvärdig möjlighet att få information och vägledning åtminstone om de viktigaste ämnesområdena när det gäller att bosätta sig, integration och det finländska arbetslivet. I rådgivningen ska det också tas hänsyn till verksamhet som det civila samhället, organisationer, föreningar och sammanslutningar tillhandahåller.

I momentet föreslås dessutom att kommunen vid behov ska vägleda invandraren till en bedömning av behovet av kompetens- och integrationstjänster samt till andra integrationsfrämjande tjänster som till exempel olika språkkurser på deltid eller organisations- och fritidsverksamhet. Denna skrivelse gäller situationer där det för invandraren inte utarbetas en integrationsplan där det kan avtalas om deltagande i dessa tjänster.

Enligt statsrådets principbeslut om nationalspråksstrategin ska utlänningar som bosätter sig i Finland inom den service som erbjuds enligt integrationslagen systematiskt ges information om Finlands tvåspråkighet och kursutbudet i finska och svenska samt tvåspråkighetens betydelse på arbetsmarknaden. Genom vägledningen och rådgivningen säkerställs att invandrarna får behörig rådgivning om integrationsfrämjande tjänster enligt lagens 2 kap. och om arbetslivet. Information om det finländska samhället och arbetslivet samt om invandrarnas rättigheter och skyldigheter främjar invandrarnas möjligheter att delta i samhällslivet och arbetslivet samt gör dem mer självständiga och aktiva. Genom rådgivning och vägledning främjas vägledning till tjänster som motsvarar behoven och förebyggs negativa fenomen som är förknippade med till exempel bristande språkkunskaper och dålig kännedom om samhället och arbetslivet.

I 3 mom. föreskrivs det om den basinformation som ska ges invandrare på motsvarande sätt som i den särskilda paragrafen i den gällande integrationslagen. Basinformation är den första fasen av den rådgivning som tillhandahålls invandrare och med hjälp av den får invandrarna genast i början av flytten information om det finländska samhället. Basinformation delas i första hand ut av Finlands beskickningar utomlands, Migrationsverket och Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata i samband med delgivningen av uppehållstillståndet, registreringen av uppehållsrätt, beviljandet av uppehållskort eller registreringen av hemkommuns- och befolkningsuppgifter. Dessa myndigheter har en skyldighet att åtminstone dela en länk till basinformationsinnehållet. Det effektiviserar distributionen och ökar sannolikheten att informationen når en större del av invandrarna. Basinformationen innehåller aktuell information om det finländska samhället och arbetslivet. Basinformation tillhandahålls på flera olika språk. Information ska ges till invandraren på det språk som personen bäst förstår. Varje myndighet svarar för sitt eget verksamhetsområde för produktionen och uppdateringen av basinformationens innehåll. Myndigheter som medverkar i uppdateringen är bland annat utrikesministeriet, miljöministeriet, Migrationsverket, Folkpensionsanstalten, Institutet för hälsa och välfärd, Utbildningsstyrelsen, Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata, polisen samt några representanter från närings-, trafik- och miljöcentralerna, kommunerna och i fortsättningen också välfärdsområdena.

Arbets- och näringsministeriet ansvarar för samordnandet av basinformationsmateriet, aktuella översättningar och distributionen till myndigheter. Basinformationen och formerna för att tillhandahålla den förnyas för att säkerställa tillgången till mångsidig, omfattande och aktuell information. Utöver basinformation tillhandahålls webbaserad information på flera språk om det finländska samhället och arbetslivet samt om service hos olika myndigheter till exempel via webbplatsen infoFinland.fi och olika myndigheter, kommuner och organisationer har producerat rikligt med material på flera språk för olika situationer. Ökad användning av flerspråkighet och lättläst språk i synnerhet i myndighetskommunikationen främjar invandrarnas möjligheter att aktivt vara en del av samhället och stärker tillgången på tillförlitlig information.

Vägledning och rådgivning är en offentlig förvaltningsuppgift, men för att komplettera tillgången på den till exempel på olika språk, kan kommunen för att komplettera utbudet utnyttja rådgivning som genomförs av en tjänsteproducent på det sätt som föreskrivs i 4 mom. Det kan till exempel vara fråga rådgivning som någon organisation, förening eller sammanslutning erbjuder och som kompletterar kommunens vägledning och rådgivning. Kommunen kan dock inte lägga ut uppgiften helt. Däremot kan kommunen på det sätt som anges i 7 § genomföra uppgiften i samarbete med andra kommuner. Överföring av en offentlig förvaltningsuppgift på andra än myndigheter behandlas närmare i 12 kap. Förhållande till grundlagen samt lagstiftningsordning.

10 §. Ordnande av integrationsfrämjande tjänster. I paragrafen föreskrivs om ordnande av integrationsfrämjande tjänster. Syftet med paragrafen är att beskriva att det finns två slags integrationsfrämjande tjänster. För det första ordnas integrationsfrämjande åtgärder och tjänster som en del av kommunens integrationsprogram som avses i 11 §. Andra integrationsfrämjande tjänster är tjänster inom det allmänna servicesystemet, det vill säga kommunala bas- eller sysselsättningstjänster, kultur-, idrotts-, ungdoms- och fritidstjänster, det nationella utbildningssystemet, välfärdsområdets social- och hälsovårdstjänster eller organisationers, föreningars eller sammanslutningars verksamhet. Det nationella utbildningssystemet avser i detta sammanhang bland annat den småbarnspedagogik, grundläggande utbildning, gymnasieutbildning, yrkesutbildning och eftergymnasial utbildning

som kommunen har ansvar att ordna. Integrationsutbildning och frivilliga studier som stöds enligt integrationslagen är utbildningar som ingår i integrationsprogrammet enligt integrationslagen. Det föreslås också att integrationsfrämjande tjänster ska omfatta tjänster inom kommunens integrationsprogram och andra integrationsfrämjande tjänster. En närmare definition av begreppen finns i 3 §.

Det är bra att beakta att Helsingfors stad inte hör till ett välfärdsområde. Enligt den föreslagna 95 § tillämpas det som i denna lag föreskrivs om ett välfärdsområde även på Helsingfors stad. Således avses i fråga om ordnande av social- och hälsovårdstjänster också Helsingfors stad. Motsvarande är också tillämpligt på de paragrafer i lagen där det föreskrivs om välfärdsområdena. Det finns inte heller några välfärdsområden i landskapet Åland, men Åland har en egen landskapslag om främjande av integration och därför gäller inte andra delar än 8 kap. i denna lag kommunerna i landskapet Åland. Bestämmelser om dessa undantag finns i 10 kap.

11 §. Innehållet i kommunens integrationsprogram. I paragrafen föreskrivs det om innehållet i kommunens integrationsprogram. Integrationsprogrammet är ett nytt element inom främjandet av integration. Syftet med kommunens integrationsprogram är att förtydliga servicehelheten för invandrare i den inledande fasen av invandringen och för aktörer inom integration. Dessutom är syftet att trygga ett enhetligt tillhandahållande av integrationsfrämjande tjänster i Finland. Integrationsprogrammet motsvarar inte kommunens program för integrationsfrämjande enligt 32 § i den gällande integrationslagen och som utgörs av ett dokument om planering av integrationsfrämjande. Integrationsprogrammet är en servicehelhet där kommunen och invandraren väljer åtgärder och tjänster som motsvarar det personliga behovet och målen. Deltagande i åtgärderna och tjänsterna kommer man överens om i integrationsplanen enligt 14 § eller i det sektorsövergripande genomförandet av den som avses i 15 §. Syftet med integrationsprogrammet är att skapa en tydlig och behovsorienterad helhet av separata tjänster.

I det föreslagna *1 mom.* föreskrivs det om vad integrationsprogrammet åtminstone ska innehålla. Enligt momentet ska kommunen ordna ett integrationsprogram som innehåller åtminstone en bedömning av behovet av kompetens- och integrationstjänster och utarbetandet av en integrationsplan, en flerspråkig samhällsorientering, utbildning och tjänster, vägledning och rådgivning under programmet, integrationsutbildning som omfattar en slutbedömning av språkkunskaperna samt en slutbedömning av behovet av kompetens- och integrationstjänster i slutet av programmet samt fortsatt vägledning till arbets- och näringslivet, utbildning eller behövliga tjänster.

Närmare bestämmelser om bedömningen av invandrarens behov av kompetens- och integrationstjänster finns i 12–13 §. Efter det följer utarbetande av integrationsplan och sektorsövergripande integrationsplan, om vilka det föreskrivs i 14–22 § och flerspråkig samhällsorientering, som det föreskrivs om i 23 §. Samhällsorienteringen syftar till att stärka invandrarens förståelse för det finländska samhället och om att bo, leva och arbeta i Finland samt om de egna rättigheterna och skyldigheterna.

I integrationsprogrammet ska också inkluderas utbildning och tjänster som främjar språkkunskaper i finska och svenska, läs- och skrivkunskaper, samhälls- och arbetslivsfärdigheter samt sysselsättning och företagsamhet. Beroende på situationen i kommunen kan det vara tillräckligt att endast tillhandahålla undervisning i finska eller svenska.

Det här avser speciellt integrationsutbildning, som det föreskrivs om i 24–25 § och stöd för frivilliga studier, som det föreskrivs om i 26–30 §. I kommunen ska det också finnas utbildningsutbud som stöds med barntillsyn. Som en del av integrationsutbildningen ska det ordnas en slutbedömning av integrationskundens språkkunskaperna i finska eller svenska för såsom anges i 25 §.

Vägledning och rådgivning under integrationsprogrammet är också en del av integrationsprogrammet. Vägledning och rådgivning tillhandahålls naturligtvis också med stöd av den föreslagna 9 §. Vägledningen och rådgivningen under integrationsprogrammet fokuserar dock speciellt på vägledning och rådgivning i anslutning till tjänster och åtgärder enligt integrationsprogrammet samt stöd för att integrationskundens individuella integrations- och sysselsättningsprocess ska framskrida enligt plan och skiljer sig på så sätt från den allmänna vägledningen och rådgivningen med låg tröskel enligt 9 §.

När integrationsprogrammet upphör genomförs en slutbedömning av behovet av kompetens- och integrationstjänster och utgående från den vägleds personen ut i arbets- eller näringslivet, till utbildning eller till för personen behövliga tjänster beroende på hans eller hennes personliga mål och behov. Det är bra att observera att om integrationskunden är en arbetslös arbetssökande kan slutbedömningen genomföras till exempel vid ett samtal om jobbsökning eller så behövs nödvändigtvis inte en separat slutdiskussion om personen fortsätter som kund hos arbetskraftsservicen. Däremot kan det speciellt för en invandrare som står utanför arbetskraften vara behövligt att gå igenom personens situation då integrationsplanen upphör och vägleda personen till att anmäla sig som kund hos sysselsättningstjänster eller hos andra för personen ändamålsenliga tjänster om han eller hon inte är på väg att sysselsättas. Slutbedömningen och den fortsatta vägledningen ska dock vara en tjänst enligt kommunens integrationsprogram om vilken en normal eller sektorsövergripande integrationsplan kan avtalas enligt individens behov.

Enligt det föreslagna 2 mom. kan integrationsprogrammet dessutom omfatta andra tjänster som främjar integrationskundens sysselsättning, företagsamhet, arbets- och funktionsförmåga, tjänster som kommunen har anordnaransvar för och som främjar invandrarernas välfärd och hälsa eller integration eller att bekanta sig med verksamheten i organisationer, föreningar eller sammanslutningar eller med samhället i övrigt eller med kultur- och fritidsverksamhet och att delta i dessa verksamheter. Eftersom det är fråga om kommunens program får kommunen i det inkludera även annan service som den ordnar.

Situationen i kommunerna kan vara mycket olika när det gäller mängden invandrarbefolkning och servicebehov och kommunerna ska erbjuda integrationskunderna tjänster som motsvarar detta servicebehov. I 26 § i den gällande integrationslagen finns bestämmelser om övriga åtgärder och tjänster som stödjer och främjar integration. Enligt den kan kommunen också ordna till exempel åtgärder och tjänster som främjar integration av invandrabarn och unga invandrare. Även i fortsättningen ska kommunen kunna ordna integrationsfrämjande tjänster som riktar sig till barn, unga och familjer. Det är speciellt viktigt att ta hänsyn till barn och unga eftersom det i regel inte utarbetas egna integrationsplaner för minderåriga om det inte är fråga om ett minderårigt barn som kommit till landet utan vårdnadshavare eller om inte barnets egen situation kräver det. Lagförslaget syftar också till att i större utsträckning än tidigare nå ut till invandrare som står utanför arbetskraften, såsom föräldrar som sköter barn hemma. För att en invandrare ska kunna delta i integrationstjänster till exempel under vårdledighet, ska kommunen erbjuda personen lämpliga tjänster, till exempel utbildningar med stöd i form av barntillsyn.

Kommunen kan avtala med organisationer, föreningar och sammanslutningar i sitt område om att ordna gemensam verksamhet inom integrationsfrämjande. Kommunerna har också möjlighet att understöda dessa aktörer ekonomiskt. Finansiering av organisationer beskrivs närmare i beskrivningen av nuläget i avsnittet ”organisationernas, föreningarnas och sammanslutningarnas roll i främjandet av integration”. Kommunen ansvarar också för att ordna hobby- och fritidsverksamhet, vilket också kan inkluderas i integrationsprogrammet.

Orientering och deltagande i kultur- och fritidsverksamhet avser olika åtgärder genom vilka integrationskunden bekantar sig med eller deltar i denna verksamhet. Till exempel bibliotek och muséer har redan länge aktivt tjänat asylsökande och invandrare genom att erbjuda verksamhets- och mötesplatser med låg tröskel samt lokal information och uppgifter om områdets historia och kulturarv. Dessutom ordnar biblioteken och muséerna olika kulturevenemang och genomför skräddarsydda integrationsfrämjande projekt i samarbete med invandrare. Det material som biblioteken erbjuder på invandrarnas eget modersmål stöder invandrarnas tillgång till information och upprätthållande av det egna språket och kulturen.

Enligt det föreslagna 3 mom. ska kommunen utarbeta integrationsprogrammet i form av ett dokument som beskriver tjänsterna i inledningsskedet av integrationen, de ansvariga aktörerna för tjänsterna samt samarbetet med andra aktörer i anslutning till tjänsterna. Syftet med det skriftliga formatet är att underlätta uppföljningen av integrationsprogrammet och klarlägga ansvaret för olika aktörer och ordna samarbete inom organiseringen av olika tjänster. Integrationsprogrammet ska uppdateras då tjänsteutbudet ändras eller utvecklas. Integrationsprogrammet är ett verktyg då integrationsplanen utarbetas.

12 §. Bedömning av behovet av kompetens- och integrationstjänster. I paragrafen ska det föreskrivas om myndighetsansvaret för att bedöma behovet av kompetens- och integrationstjänster, de primära målgrupperna och det viktigaste innehållet i bedömningen. Paragrafen ersätter paragraferna om inledande kartläggning och arrangemang för inledande kartläggning i den gällande lagen. Enligt den föreslagna paragrafen slopas termen inledande kartläggning och i fortsättning görs en bedömning av behovet av kompetens- och integrationstjänster för en invandrare som hör till målgruppen. Genom uppdatering av terminologin klarläggs syftet med den bedömning som görs i inledningsskedet av integrationen och inriktas innehållsmässigt så att den framför allt fokuserar på att inleda en identifiering av invandrarens befintliga kompetens och bedöma servicebehovet i anslutning till integrationen. Begreppet är också delvis enhetligt med lagstiftningen om arbetskraftsservice där också begreppet bedömning av servicebehovet används. Bedömning av behovet av kompetens- och integrationstjänster ska dock inte förväxlas med bedömning av behovet av arbetskraftsservice, socialvård eller servicebehovet enligt annan lagstiftning.

Enligt den föreslagna 1 mom. 1 punkten ska kommunen alltid utarbeta en bedömning av behovet av kompetens- och integrationstjänster för en invandrare som är arbetslös arbetssökande enligt den föreslagna lagen om ordnande av arbetskraftsservice.

Redan nu utarbetas för denna målgrupp en bedömning som motsvarar en inledande kartläggning. I 1 kap. 3 § 1 mom. 3 punkten i lagförslaget om arbetskraftsservice definieras att arbetssökande betyder enskilda kunder, som är registrerade som arbetssökande och vars jobbsökning är i kraft på det sätt som anges i 4 kap. 1 och 2 §. I 4 punkten i samma bestämmelse anges att med arbetslös avses en person som a) inte står i ett anställningsförhållande; som arbetslös betraktas även den som står i ett anställningsförhållande och som är permitterad på

heltid eller vars ordinarie arbetstid per vecka är under fyra timmar eller vars varierande arbetstid per vecka enligt ett arbetsavtal med garanterad minimiarbetstid är under fyra timmar, b) inte på det sätt som avses i 2 kap. i lagen om utkomstskydd för arbetslösa är sysselsatt på heltid i företagsverksamhet eller i eget arbete mer än två veckor utan avbrott; som arbetslös betraktas även den som utan hinder av sysselsättning i företagsverksamhet eller i eget arbete har rätt till arbetslöshetsförmån enligt 2 kap. 5 a § i lagen om utkomstskydd för arbetslösa, och c) inte är studerande på heltid enligt 2 kap. i lagen om utkomstskydd för arbetslösa; som arbetslös betraktas även den som utan hinder av studier har rätt till arbetslöshetsförmån enligt 2 kap. 10 a § i lagen om utkomstskydd för arbetslösa. En arbetslös arbetssökande hänvisar till en kombination av dessa två definitioner både i den lagen och i denna lag.

En bedömning enligt 2 punkten ska utarbetas för vuxna invandrare som avses i 2 § 3 och 4 mom. det vill säga för till exempel personer som får internationellt skydd och deras familjemedlemmar. Enligt 3 punkten ska en bedömning göras för invandrare som får stöd för hemvård av barn. Enligt 4 punkten görs en bedömning dessutom för sådana invandrare som antingen har begärt en bedömning eller för vilken en sådan anmälan görs som avses i 8 § och som bedöms behöva en bedömning. Till exempel för ett utländskt offer för utnyttjande av arbetskraft ska det utarbetas en bedömning om personen begär det eller om det för personen görs en sådan anmälan som avses i 8 §. En förutsättning för att göra en bedömning är dessutom att invandrans första uppehållstillstånd eller uppehållskort beviljades eller uppehållsrätten registrerades för högst tre år sedan.

De målgrupper som avses i momentets 2–4 punkt är nya och i och med att de inkluderas i bedömningen av behovet av kompetens- och integrationstjänster är syftet att nå alla vuxna som flyttat till Finland på grund av internationellt skydd samt föräldrar som sköter sitt barn i hemmet efter föräldraledigheten, för vilka integrationsprocessen antingen avbrutits i och med föräldraledigheten eller som har varit vårdlediga från det att de flyttade till Finland. Syftet med att lägga till de målgrupper som nämns ovan är att stöda integrationen i synnerhet av invandrarkvinnor då personer mera systematiskt än tidigare erbjuds bedömning av servicebehovet samt i samband med det vägledning och rådgivning om integrations- och sysselsättningsfrämjande utbildningar och tjänster samt annan verksamhet som bidrar till ökad delaktighet i lokala sammanslutningar och i samhället.

Vårdledighet ska inte heller i fortsättningen vara en grund för att förlänga integrationsplanen till skillnad från graviditets- och föräldrapenningsdagar, om vilka det föreskrivs i bestämmelsen om varaktighet för integrationsplanen. Av denna orsak är det viktigt att man i inledningsskedet av invandringen på ett övergripande sätt når ut speciellt till invandrarkvinnor med integrationstjänster som lämpar sig för livssituationen, som till exempel språkutbildningar som stöds med barntillsyn. Med tanke på integration av familjer är det viktigt att förutsättningarna för integration stöds för alla familjemedlemmar. Genom att stärka föräldrarnas tillgång till integrationstjänster bidrar man också till att stöda integrationen av och välbefinnandet för barn och unga.

Genom att förbättra tillgången på bedömning av behovet av kompetens- och integrationstjänster kan man också temporärt bidra till att personer utanför arbetskraften övergår till att vara arbetssökande eller kommer ut i arbetslivet. I momenten sätts det också ut en tidsgräns för att utarbeta en bedömning av behovet av kompetens- och integrationstjänster till de första åren efter invandringen, vilket betonar vikten av bedömningen som åtgärd speciellt i inledningsskedet av integrationen. Det här motsvarar den tidsgräns för utarbetande av den

första integrationsplanen som ställs i den gällande integrationslagen och stöder ett snabbt inledande av integrationen.

Målet för regeringsprogrammet är att påskynda och effektivera integrationen av invandrare i det finländska samhället. I fråga om sysselsättningsmålen för regeringsprogrammet bedöms de grupper som står utanför arbetskraften, såsom till exempel personer med invandrarbakgrund, för närvarande ha den största potentialen att öka sysselsättningen. För att utnyttja sysselsättningspotentialen för invandrare som står utanför arbetskraften krävs det dock att de kan nå bättre än tidigare och potentiella personer vägledas till integrations- och sysselsättningsfrämjande tjänster. För att nå målgruppen på ett heltäckande sätt krävs en registerbaserad lösning.

En närmare bedömning av sysselsättningspotentialen förutsätter en närmare granskning av grupper som av olika orsaker står utanför arbetskraften. År 2018 fanns det över 400 000 personer med utländsk bakgrund i Finland. Av dem stod cirka 50 procent utanför arbetskraften, medan motsvarande andel personer med finländsk bakgrund var 53 procent. Merparten av personerna med finländsk bakgrund som stod utanför arbetskraften var pensionärer, medan betydligt fler personer med utländsk bakgrund var i arbetsför ålder. Största delen av de personer som står utanför arbetskraften är dock inte potentiell arbetskraft, eftersom kategorin omfattar till exempel 0–14-åringar, pensionärer och skolelever. Arbetskraftspotential har dock utöver studerande i synnerhet personer i ”restgruppen” *övriga utanför arbetskraften*. Statistiken beskrivs närmare i avsnitt 2 Nuläge och bedömning av nuläget i underavsnittet Målgrupper för integration.

Målet är att öka sysselsättningen bland annat genom att förbättra arbetsförmågan för personer som flyttat till Finland. Statistiken och skillnaden i sysselsättning för invandarmän och invandrarkvinnor beskrivs närmare i avsnitt 2 Nuläge och bedömning av nuläget i underavsnittet Invandrarnas ställning på arbetsmarknaden. Orsakerna till den sämre sysselsättningen för invandrarkvinnor bedöms vara flera, men det att man inte når ut till kvinnor och systematiskt kartlägger deras behov av tjänster kan öka sannolikheten att stanna hemma. Det kan också finnas luckor i utbudet av flexibla integrationstjänster som passar livssituationen. I regeringsprogrammet har det med anknytning till detta ställts upp målet att säkerställa invandrarkvinnors deltagande i integrationsutbildning och språkundervisning.

Även OECD fäste i sin bedömning av Finlands integrationspolitik som genomfördes 2018 vikt bland annat vid den lägre sysselsättningsgraden bland personer med invandrarbakgrund än den övriga befolkningen och distansen till arbetslivet inom integrationstjänster för invandrare utanför arbetskraften. I OECD:s kritik som gällde Finlands integrationssystem har det i synnerhet lyfts fram ett behov att utveckla arbetslivsorienteringen inom integrationen av invandrarkvinnor.¹ Utgående från den internationella jämförelsen sysselsätts personer med flyktingbakgrund inte lika bra i Finland som annanstans, utan sysselsättningen bland personer med flyktingbakgrund är efter 10 års vistelse i landet 35–40 procentenheter lägre än i Sverige och Norge.² Det är dock bra att observera att jämförelser i Norden inte grundar sig på helt samma data: det finns skillnader i målgrupperna, granskade år och definitioner av sysselsättning.

¹ OECD (2018), Working Together: Skills and Labour Market Integration of Immigrants and their Children in Finland, OECD Publishing, Paris. <https://doi.org/10.1787/9789264305250-en>

² Brell, C. & Dustmann, C. & Preston, I. 2020. The Labour Market Integration of Refugee Migrants in High-Income Countries. Journal of Economic Perspectives. Vol 34:1. S. 94–121. Efter 10 års vistelse i landet var 25 procent av personerna med flyktingbakgrund sysselsatta i Finland, 60 procent i Norge och 63 procent i Sverige.

Det är nödvändigt att i större utsträckning nå ut speciellt till föräldrar som sköter barn hemma och öka deltagandet i tjänsterna för att bättre än i nuläget kunna stöda delaktigheten för och sysselsättningen av invandrarkvinnor och integrationen av hela familjen. En effektivisering av integrationen och sysselsättningen av invandrarkvinnor har effekter både på kort och lång sikt även bland annat för integrationen av barn till invandrare och ungdomar. Utgående från undersökningsresultaten har man bedömt att förutsättningarna för integration av barn med utländsk bakgrund kan förbättras genom att öka sysselsättningen för deras föräldrar och utveckla språkkunskaperna. Dålig integration av invandrarkvinnor och att barn inte deltar i småbarnspedagogik påverkar också andra generationens invandrare. Största delen av andra generationens invandrare som är födda i Finland börjar i skolan med undervisning i finska som andra språk (S2) och fortsätter där genom studierna. Även läsförmågan för de barn som deltagit i småbarnspedagogik är betydligt bättre än för dem som inte deltagit i småbarnspedagogik³ Det föreslås mera systematiska försök att nå ut till föräldrar som får hemvårdsstöd för barn och vägledning till integrationstjänster och utveckling av det utbildningsutbud som stöds med barntillsyn, för att inledningen av integrationen inte ska fördröjas på grund av familjeledigheter och vårdlediga personer uteslutas från integrationstjänster i vissa fall till och med i flera år. Föräldrar som sköter sina barn hemma är också en central invandrargrupp och det är viktigt att nå ut till dem med integrationsfrämjande tjänster.

Det är också bra att beakta att om en person som får hemvårdsstöd för barn inte deltar i integrationsplanen ska det inte få konsekvenser i form av förlorade förmåner. Kommunerna ska utveckla sådana utbildningar vars genomförande möjliggör deltagande, till exempel tjänster med stöd i form av barntillsyn.

Det har hittills varit svårt att nå invandrare som står utanför arbetskraften och målet har varit att presentera lösningar på det i statsrådets redogörelse om behoven av att reformera integrationsfrämjandet. Kommunen får med stöd av 87 a § i den gällande integrationslagen uppgifter av Folkpensionsanstalten om invandrare som annat än tillfälligt får utkomststöd och genomför utgående från uppgifterna en inledande kartläggning för dem. Bland invandrarna beaktas personer som fyllt 17 år, som annat än tillfälligt (2 månader eller längre) fått utkomststöd. Personer under 18 år omfattas inte ännu av utkomtskydd och å andra sidan är föräldrar till minderåriga barn underhållsskyldiga och därför beaktas bland minderåriga sådana personer som fyllt 17 år och bor självständigt. Avsikten är inte att underrätta kommunen om redan aktiva arbetssökande eller studerande som får skälig förvärvsinkomst. För personen ska det alltså under granskningsperioden finnas två månader då det beviljats grundläggande utkomststöd för det avgörande eller avgöranden som gäller granskningsperioden och för vilka typen av handläggning är ny, kontroll eller fortsättning och där personen är sökande eller make eller maka.

Uppgifterna lämnas numera ut varje vecka, men en uppgift lämnas endast ut en gång för samma person. Enligt Folkpensionsanstaltens statistik har det med stöd av bestämmelsen i fråga i integrationslagen gjorts endast cirka 800–900 anmälningar per år. Bestämmelsen i fråga har alltså inte uppfyllt sitt syfte, som enligt motiveringen till regeringspropositionen⁴ som gäller den är att på bredare front nå ut till personer utanför arbetskraften: ” I praktiken gäller utlämnandet av uppgifter de personer som varken står till förfogande för arbetsmarknaden som

³ Espoon kaupungin sisäinen selvitys (2022): Varhaiskasvatuksen vaikutus toisen luokan oppilaiden lukutaitoon väestöryhmittäin.

⁴ Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lagar om ändring av lagen om utkomststöd, lagen om ändring av lagen om utkomststöd och vissa lagar som har samband med dem, RP 217/2016 rd.

arbetslösa arbetssökande eller omfattas av arbetskraftsförvaltningens åtgärder. Sådana personer är t.ex. personer som är hemma på grund av sjukdom eller vård av barn.”

Det ska föreskrivas om en sektorsövergripande bedömning av behovet av kompetens- och integrationstjänster i 13 §. Den ska utarbetas för personer som är i en särskilt utsatt ställning, som kvotflyktingar, minderåriga barn och unga som kommit till landet utan vårdnadshavare samt offer för människohandel och invandrare som annat än tillfälligt får utkomststöd. Målgrupperna för bedömningarna enligt 12 och 13 § utvidgas jämfört med den gällande integrationslagen, vilket syftar till att nå ut till invandrare som står utanför arbetskraften med integrationstjänster i större omfattning än nu.

Enligt den gällande integrationslagen har en inledande kartläggning på begäran kunnat ordnas också för en annan invandrare som anses vara i behov av det och en integrationsplan för en sådan annan invandrare som med stöd av den inledande kartläggningen bedöms vara i behov av det. Andra invandrare som avses i momentet kan till exempel vara makar som flyttar med till Finland eller personer som flyttar för arbetets skull, personer som är i arbete, utländska examensstuderande och äldre invandrare samt invandrabarn och invandrarungdomar. I fortsättningen ska denna grupp höra under 4 punkten.

Kommunen kan också aktivt informera om möjligheten att bedöma servicebehovet som en åtgärd som stödjer invandrarna att bosätta sig i kommunen och fördjupar vägledningen och rådgivningen med låg tröskel. I samband med bedömningen har kommunen möjlighet att ge invandrare information om till exempel utbildningstjänster i kommunen, boende-, kultur- och motionstjänster samt tjänster som främjar välbefinnande, hälsa och delaktighet. Vid bedömning av behovet att utarbeta en bedömning av behovet av kompetens- och integrationstjänster ska det fästas vikt vid till exempel huruvida bedömningarna kan bidra till att främja invandrandens tillträde till integritetsfrämjande tjänster eller till arbetslivet. Invandrandens möjlighet att medverka i bedömningen av behovet av kompetens- och integrationstjänster får inte begränsa grunden för att bevilja uppehållstillstånd eller dess längd, eftersom bedömningen kan anses vara en viktig åtgärd som inleder integrationsprocessen.

En bedömning behöver dock inte göras om det anses vara uppenbart onödigt till exempel med hänsyn till att personen själv sökt sig till verksamhet som stödjer integration eller språkkunskap som uppnåtts efter tiden bosatt i Finland och andra färdigheter som behövs i samhället.

I det föreslagna 2 mom. anges innehållet i bedömningen av behovet av kompetens- och integrationstjänster så att det motsvarar innehållet i den inledande kartläggningen i den gällande integrationslagen. Kommunen ska bedöma personens kompetens och förutsättningar för sysselsättning, studier och annan integration samt utbildningsbehov samt andra integrationsfrämjande tjänster som kommunen eller tjänsteproducenten tillhandahåller och behovet av organisations-, förenings- eller sammanslutningsverksamhet. Under bedömningen görs en genomgång av invandrandens preliminära mål och önskemål som gäller integration och sysselsättning, utbildnings- och arbetshistoria samt språkkunskaper. Dessutom utreds andra omständigheter som avsevärt påverkar sysselsättningen och integrationen, såsom arbets- och funktionsförmågan som påverkar förutsättningarna för integration och sysselsättning eller familjesituationen. Som stöd för olika delområden av bedömningen, som till exempel bedömningen av språkkunskap eller studiefärdigheter eller arbets- och funktionsförmågan kan kommunen använda till exempel sakkunskapen hos privata tjänsteproducenter eller tjänsteproducenter inom tredje sektorn. Kommunen har dock det övergripande ansvaret för bedömning av behovet av kompetens- och integrationstjänster, även om man som stöd för att

genomföra delar av den skaffar särskilda bakgrundsbedömningar från en utomstående tjänsteproducent.

Om det under bedömningen identifieras att invandraren har sektorsövergripande stödbehov så att det för personen ska utarbetas en sektorsövergripande bedömning av behovet av kompetens- och integrationstjänster enligt 13 §, ska kommunen vid behov bjuda in välfärdsområdet till bedömningen och slutföra den sektorsövergripande på det sätt som föreskrivs i 13 § 2 mom.

Enligt det föreslagna 3 mom. är kommunen skyldig att på grundval av den bedömning som gjorts av invandraren vid behov vägleda personen till andra tjänster, såsom social- och hälsovårdstjänster, om det i samband med bedömningen upptäcks att det finns behov av det. I vägledningen ska det samarbetas med den aktör som ansvarar för tjänsterna.

Integrationen sker i huvudsak i vardagen och i vardagslivets möten i växelverkan med det omgivande samhället. Många olika organisationer, föreningar och sammanslutningar ordnar verksamhet som främjar invandrarnas integration och delaktighet i samhället. I bedömningen av behovet av kompetens- och integrationstjänster ska invandraren ges information och vid behov också hänvisas till integrationsfrämjande åtgärder som ordnas av den tredje sektorn med hänsyn omständigheter som framkommit i bedömningen. Om det inte görs någon integrationsplan för invandraren på grund av att det inte behövs, kan personen dock hänvisas till exempel till organisationsverksamhet.

I 4 mom. ska det föreskrivas om de tider som utsatts för inledande av bedömningen av behovet av kompetens- och integrationstjänster. Kommunen ska inleda bedömningen av invandrare som är arbetslösa arbetssökande i enlighet med lagförslaget om ordnande av arbetskraftsservice. Bedömning av behovet av kompetens- och integrationstjänster för en invandrare ersätter bedömningen av servicebehovet för arbetssökande enligt den lag som nämns ovan. Avvikelse från denna tidpunkt kan göras av grundad anledning. Som grundad anledning till att inleda bedömningen senare kan anses till exempel svårigheter att ordna tolkning inom utsatt tid.

Bedömning av behovet av kompetens- och integrationstjänster för personer utanför arbetskraften enligt 1 mom. 2 och 3 punkten och personer som avses i 1 mom. 4 punkten och som begär en bedömning eller invandrare som är föremål för anmälan ska inledas utan dröjsmål efter att kommunen har fått information om kunden eller då kunden söker sig till bedömning. Syftet med en kortare tidsfrist än i den gällande integrationslagen är att säkerställa att behoven av kompetens- och integrationstjänster för en invandrare har utretts i ett så tidigt skede som möjligt för att snabbt inleda integrationsprocessen och så att också integrationsplanen kan utarbetas utan dröjsmål.

I 5 mom. föreslås dessutom att innehållet i bedömningen av behovet av kompetens- och integrationstjänster kan preciseras genom förordning av statsrådet på samma sätt som bestämmelserna om statsrådets förordning om inledande kartläggning enligt den gällande integrationslagen.

13 §. Sektorsövergripande bedömning av behovet av kompetens- och integrationstjänster. Den föreslagna paragrafen är ny och där ska det föreskrivas om myndighetsansvar för den sektorsövergripande bedömningen av behovet av kompetens- och integrationstjänster, målgrupper, innehållet i bedömningen och undantag från förutsättningarna att utarbeta den bedömning av servicebehovet som föreslås i paragrafen. Genom bestämmelsen säkerställs att

man vid behov genom sektorsövergripande samarbete svarar mot behoven hos invandrare i utsatt ställning och tjänster enligt behovet samordnas genom sektorsövergripande samarbete.

I praktiken kan behovet av sektorsövergripande stöd innebära att personen utöver tjänster enligt integrationsprogrammet behöver till exempel kommunens sysselsättnings- eller utbildningstjänster eller kommunens övriga tjänster, välfärdsområdets social- och hälsovårdstjänster eller Folkpensionsanstaltens rehabiliteringstjänster. En sektorsövergripande bedömning behövs då det krävs en samordning av de tjänster som är inom ramen för kommunens och välfärdsområdets organiseringsansvar.

För att en invandrars behov av tjänster ska kunna vara föremål för en samlad och sektorsövergripande bedömning bör kommunen se till att tillräcklig sakkunskap och kompetens med hänsyn till personens individuella behov finns att tillgå när den bedömningen görs. Utgående från den sektorsövergripande bedömningen kan det också utarbetas en sektorsövergripande integrationsplan enligt 15 §. Om det i den sektorsövergripande bedömningen identifieras att det genom integrationsplanen enligt 14 § är möjligt att i tillräcklig omfattning svara mot invandrarens behov av tjänster, kan kommunen tillsammans med invandraren utarbeta en sådan på det sätt som föreskrivs i 14 § 3 mom. Utgående från den sektorsövergripande bedömningen kan invandraren vägledas till integrationsfrämjande tjänster utgående från personens individuella behov.

I det föreslagna 1 mom. har identifierats de målgrupper, som på grund av sin utsatta ställning kan ha nytta av en sektorsövergripande bedömning av behovet av kompetens- och integrationstjänster och ofta behöver sysselsättnings- och integrationsfrämjande tjänster, social- och hälsovårdstjänster och kommunens övriga tjänster. Kommunen ska tillsammans med välfärdsområdet utarbeta en sektorsövergripande bedömning av behovet av kompetens- och integrationstjänster för kvotflyktingar, minderåriga barn och unga som kommit till landet utan vårdnadshavare, offer för människohandel och invandrare som annat än tillfälligt får utkomststöd. Dessutom ska en sektorsövergripande bedömning utarbetas för andra personer än sådana som kommit till landet som kvotflyktingar och som avses i 2 § 3 och 4 mom., för vilka servicebehovet kräver samordnande av kommunens och välfärdsområdets tjänster.

Utgångspunkten är att det krävs en sektorsövergripande bedömning av tjänster för att svara mot servicebehovet hos kvotflyktingar i särskilt utsatt ställning, minderåriga barn och unga som kommit till landet utan vårdnadshavare samt offer för människohandel. Dessutom har personer som får en förmån inom socialvården det vill säga utkomststöd utöver integrationstjänster i princip också behov av socialservice. Däremot utgör personer enligt 2 § 3 och 4 mom. som får internationellt skydd och andra angivna personer en tämligen bred heterogen grupp, där alla inte har behov av tjänster inom social- och hälsovården i den omfattning att det ur ett resursperspektiv är ändamålsenligt att för dem alla utarbeta en sektorsövergripande bedömning av behovet av kompetens- och integrationstjänster. Därför är en förutsättning för att utarbeta en sektorsövergripande bedömning för personer som avses i 2 § 3 och 4 mom., exklusive kvotflyktingar, att främjandet av integrationen av invandraren förutsätter samordnande av de tjänster som avses i 10 § och som omfattas av kommunens och välfärdsområdets organiseringsansvar.

Personer som får utkomststöd kan också anses vara en sådan målgrupp som har nytta av tjänster enligt integrationslagen. Det är dock bra att observera att utarbetande av en integrationsplan och att delta i de tjänster som avtalats där är förpliktande för den som får utkomststöd liksom för den som får arbetsmarknadsstöd. Enligt 10 § 1 mom. 2 punkten i lagen om utkomststöd kan

grunddelens belopp sänkas med högst 20 procent i fråga om en person vars behov av utkomststöd föranleds av att en invandrare som avses i lagen om främjande av integration utan grundad anledning har vägrat delta i utarbetandet av en integrationsplan eller i sysselsättningsfrämjande åtgärder som avtalats specificerat i integrationsplanen eller om han eller hon genom sin försummelse har föranlett att ingen integrationsplan har kunnat utarbetas.

På motsvarande sätt som de utsatta tiderna i 12 § ovan ska bedömningen göras innan det har förflutit högst tre år sedan det första uppehållstillståndet eller uppehållskortet beviljades eller uppehållsrätten registrerades för den invandrare som nämns ovan. Det föreslagna 4 mom. innehåller dock ett undantag till denna tidsfrist när det gäller offer för människohandel.

I 2 mom. föreslås dessutom att kommunen och välfärdsområdet kan utarbeta en sektorsövergripande bedömning av behovet av kompetens- och integrationstjänster, om det i den bedömning av servicebehovet som inletts för invandraren enligt 12 § konstateras att främjandet av personens integration förutsätter samordning av kommunens och välfärdsområdets tjänster. Det är viktigt att det för invandraren utarbetas en sådan bedömning av behovet av kompetens- och integrationstjänster och en sådan integrationsplan som motsvarar personens behov av tjänster. Det ska också vara möjligt att växla mellan dessa olika planer på det sätt som anges nedan, om servicebehovet ändras.

I 3 mom. föreslås att kommunen för en sådan invandrare som avses i 1 mom. kan utarbeta en bedömning av behovet av kompetens- och integrationstjänster enligt 12 §, om invandraren inte konstateras ha några behov av en sektorsövergripande bedömning eller samordnande av tjänster inom olika förvaltningsområden för att främja integrationen och sysselsättningen. Av grundad anledning, till exempel tillgängliga personalresurser, kan man i området också besluta att i regel utarbeta bedömningar av servicebehovet enligt 12 § i stället för sektorsövergripande bedömningar, om det konstateras att det inte är möjligt att ordna sektorsövergripande bedömningar av behovet av kompetens- och integrationstjänster. Då ska kommunen dock säkerställa att invandrarens behov av tjänster annars blir bedömda i tillräcklig omfattning och att invandraren vid behov också vägleds till bedömning av behovet av socialservice. Även i situationer med omfattande invandring kan man om ett sådant beslut fattas i området tillfälligt avstå från att utarbeta sektorsövergripande bedömningar av behovet av kompetens- och integrationstjänster för att säkerställa att integrationen av invandrare inleds utan dröjsmål.

I den gällande integrationslagen föreskrivs det om en särskild integrationsplan för minderåriga och den ska slopas. För barn eller unga som kommit till landet som minderårig utan vårdnadshavare utarbetas i princip en sektorsövergripande bedömning av behovet av kompetens- och integrationstjänster och utgående från den en sektorsövergripande integrationsplan. Någon sektorsövergripande bedömning av behovet av kompetens- och integrationstjänster behöver dock av grundad anledning inte göras för ett minderårigt barn som kommit till landet utan vårdnadshavare om barnets servicebehov kan tillgodoses genom någon annan kundplan. En sådan grundad anledning kan till exempel vara det att för barnet sektorsövergripande utarbetats en sådan bedömning av servicebehovet som avses i 36 § i socialvårdslagen och en klientplan enligt 39 §, i vilken det på ett tillräckligt sätt beaktats de faktorer som avses i bedömningen av behovet av kompetens- och integrationstjänster. För barn under skolåldern kan det räcka med en plan för småbarnspedagogik.

Enligt det föreslagna 4 mom. föreslås att det i fråga tidsfristen på tre år enligt i 1 mom. när det gäller beviljande av det första uppehållstillståndet eller uppehållskortet eller registrering av uppehållsrätten kan vara behövligt att kunna göra undantag för offer för människohandel. Ett

sådant behov föranledas till exempel av att personen varit ett offer för människohandel under den första tiden i landet och på grund av sin ställning inte kunnat delta i integrationstjänster.

Enligt det föreslagna 5 *mom.* ska kommunen och välfärdsområdet utgående från bedömningen vid behov även vägleda personen till andra myndigheters tjänster. Kommunen eller välfärdsområdet kan vid behov även vägleda personen till en tjänsteproducents integrationsfrämjande tjänst eller till en organisations, förenings eller sammanslutnings verksamhet. Skrivelsen motsvarar det som föreslås i 12 § ovan.

Enligt det föreslagna 6 *mom.* ska kommunen och välfärdsområdet genom samarbete i den sektorsövergripande bedömningen av behovet av kompetens- och integrationstjänster utreda invandrarens kompetens och förutsättningar för sysselsättning, studier och annan integration samt behov av sysselsättnings-, utbildnings-, social- och hälsovårdstjänster och andra integrationsfrämjande tjänster. Under bedömningen görs en genomgång av invandrarens preliminära mål och önskemål som gäller integration och sysselsättning, utbildnings- och arbetshistoria samt språkkunskaper. Dessutom utreds andra omständigheter som avsevärt påverkar sysselsättningen och integrationen, såsom familjesituationen. I bedömningen kan även inkluderas en bedömning av arbets- och funktionsförmågan. I den sektorsövergripande bedömningen av behovet av kompetens- och integrationstjänster är det viktigt att sträva efter att identifiera också till exempel traumarelaterade behov av mentalvårdstjänster. Kommunen och välfärdsområdet inleder den sektorsövergripande bedömningen utan dröjsmål när det för personen har registrerats en hemkommun i befolkningsdatasystemet. I delområdena av bedömningen kan på motsvarande sätt som föreslås i 12 § 3 *mom.* som stöd utnyttjas utomstående expertbedömningar eller undersökningar.

I 7 *mom.* föreslås dessutom att innehållet i den sektorsövergripande bedömningen av behovet av kompetens- och integrationstjänster kan preciseras genom förordning av statsrådet.

Det är bra att beakta att Helsingfors stad inte hör till ett välfärdsområde. Enligt den föreslagna 95 § tillämpas det som i denna lag föreskrivs om välfärdsområde även på Helsingfors stad. Sålunda ska bedömningen av behovet av kompetens- och integrationstjänster när det gäller Helsingfors stad ordnas sektorsövergripande inom staden på det viset att både en yrkesutbildad person inom social- och hälsovård och en expert inom integration, utbildning och sysselsättning medverkar i bedömningen. Det samma gäller också utarbetandet av den sektorsövergripande integrationsplanen och granskningen av den.

14 §. Integrationsplan. I den föreslagna paragrafen ska det föreskrivas om en integrationsplan för invandrare. Enligt 1 *mom.* ska kommunen tillsammans med invandraren utarbeta en integrationsplan utgående från en bedömning av behovet av kompetens- och integrationstjänster som gjorts enligt 12 § eller uppgifterna om ett sektorsövergripande genomförande av den enligt 13 §, om personen bedöms vara i behov av en integrationsplan för att främja integrationen. På det viset kan en normal integrationsplan utarbetas också utgående från en sektorsövergripande bedömning, om det i bedömningen har konstaterats att invandrarens behov av integrations- och sysselsättningstjänster inte förutsätter att det utarbetas en sektorsövergripande integrationsplan i samarbete med välfärdsområdet eller samordnande av de tjänster som ska erbjudas personen. På motsvarande sätt kan man i en normal bedömning enligt 12 § av särskilt grundad anledning komma fram till det resultatet att en integrationsplan inte är till någon nytta för invandraren i den situationen, till exempel på grund av skötsel av ett litet barn på heltid. Då ska det beaktas att en integrationsplan likväl ska utarbetas inom tre år från det första uppehållstillståndet, uppehållskortet eller uppehållsrätten. Dessutom är det bra

att beakta att det i 21 § föreskrivs om förlängning av maximitiden för en integrationsplan, om invandraren under tiden han eller hon fått stöd för hemvård av barn deltagit på deltid i integrationsplanen eller i det sektorsövergripande genomförandet av den. Utgångspunkten ska också vara att det även för en förälder som får hemvårdsstöd utarbetas en integrationsplan redan under den första tiden i landet och att personen kan delta i den i den omfattning som det är möjligt.

Enligt det föreslagna 2 mom. ska kommunen i planen tillsammans med invandraren komma överens om individuella mål för integration och sysselsättning på kort sikt och lång sikt samt om de tjänster i integrationsprogrammet eller andra kommunala tjänster som bidrar till att stödja invandrarens integration, sysselsättning, företagsamhet och delaktighet. I integrationsplanen antecknas tjänster enligt invandrarens individuella behov utgående från bedömningen av behovet av kompetens- och integrationstjänster. Utgångspunkten är den att de tjänster som inkluderats i planen skapar ändamålsenliga och behovsorienterade tjänstehelheter.

I 3 mom. föreslås att kommunen ska vägleda integrationskunden att söka sig till i integrationsplanen överenskommen utbildning, såsom integrationsutbildning eller frivillig utbildning eller till andra tjänster som främjar integrationen och sysselsättningen genast, dock senast inom en månad efter att integrationsplanen utarbetats. Syftet med det här är att det utöver eventuella väntetider på tillgång till tjänster och utbildning i integrationsprocessen inte uppstår onödiga fördröjningar. Tidsgränsen betyder dock inte att tjänsten ska börja inom en månad.

Dessutom förutsätts det att kommunen när den vägleder integrationskunder för att säkerställa en smidig integrationsprocess samarbetar med aktörer som producerar utbildning och tjänster, såsom utbildningsanordnare, välfärdsområdet och organisationer. I vägledningen ska man beakta integrationskundens servicebehov utgående från bedömningen av behovet av kompetens- och integrationstjänster samt säkerställa att vägledningen är långsiktig, så att vägledningen till integrationsutbildning och annat integrations- och sysselsättningsfrämjande stöd samt utbildningar inom undervisnings- och kulturministeriets förvaltningsområde i synnerhet i övergångsskeden mellan utbildningar eller tjänster genomförs på ett ändamålsenligt sätt både när integrationsplanen utarbetas och när den senare ses över. För integrationskunder som behöver utveckling av långsiktigare kompetens eller sektorsövergripande integrationsstöd är också samordnande av tjänster i synnerhet med social- och hälsovårdstjänster viktigt. Långsiktig vägledning förutsätter ett nära samarbete mellan myndigheter, utbildningsanordnare och andra tjänsteproducenter i olika skeden av integrationsprocessen. Precis som det konstaterats ovan i samband med vägledning och rådgivning samt bedömningarna av servicebehovet ordnar många olika sammanslutningar och organisationer inklusive invandranas egna organisationer smidigt verksamhet och tjänster med låg tröskel som främjar integration av och delaktighet i samhället för invandrare parallellt med och som komplement till offentliga tjänster. I integrationsplanen ska vägledning även till dessa tjänster beaktas.

15 §. Sektorsövergripande integrationsplan. Den föreslagna paragrafen är ny och syftar till att stärka den sektorsövergripande karaktären i planeringen av integrationsfrämjande åtgärder och integrationsprocessen för de integrationskunder, som har sektorsövergripande behov av tjänster enligt bedömningen av behovet av kompetens- och integrationstjänster eller som annars har framgått. Målet för den sektorsövergripande integrationsplanen är att bygga upp en sektorsövergripande integrationsfrämjande tjänstehelhet för invandrare som behöver tjänster inom olika förvaltningsområden i stället för flera separata tjänster parallellt med varandra.

Genom en gemensamt utarbetad sektorsövergripande plan kan man också främja effektiv användning av myndighetsresurser. Paragrafen ska också ersätta den integrationsplan som ska utarbetas för minderåriga som anländer utan vårdnadshavare enligt den gällande lagen.

Enligt *1 mom.* utarbetar kommunen, välfärdsområdet och invandraren tillsammans en sektorsövergripande integrationsplan. En sektorsövergripande integrationsplan utarbetas i synnerhet för invandrare som utgående från bedömningen av behovet av tjänster enligt 13 § konstateras ha ett behov av tjänster som kräver sektorsövergripande samarbete eller samordning av till exempel sysselsättnings- och social- och hälsovårdstjänster. Behovet av en sektorsövergripande integrationsplan kan dock konstateras också i den bedömning som kommunen utarbetat i enlighet med 12 § eller annars framgå när integrationsprocessen har inletts och integrationskunden deltar i de tjänster som avtalats i integrationsplanen. Den sektorsövergripande integrationsplanen ska utarbetas utan dröjsmål efter bedömningen av behovet av tjänster.

Enligt det föreslagna *2 mom.* får kommunen dock av grundad anledning tillsammans med invandraren utarbeta en integrationsplan enligt 14 §. Grundade anledningar till att avvika från utarbetande av en sektorsövergripande plan kan vara motsvarande som de som konstateras i motiveringen till 13 § 3 mom.

Enligt det föreslagna *3 mom.* ska i den sektorsövergripande integrationsplanen som utarbetas med invandraren överenskommas om individuella mål för integrationen samt om de integrationsfrämjande tjänster som olika förvaltningsområden erbjuder och som svarar mot behovet av tjänster och om annan verksamhet som stöder integrationen i den omfattning det krävs. Den sektorsövergripande integrationsplan som ska utarbetas för minderåriga som anlät utan vårdnadshavare är en individuell plan för den minderåriga integrationskunden över de tjänster som syftar till att stödja den minderåriges uppväxt, utveckling och välfärd samt inlärningsfärdigheter och utvecklingen av modersmålet och kunskaperna i finska och svenska eller kunskaperna i finska eller svenska.

I det föreslagna *4 mom.* föreskrivs det om motsvarande väglednings- och samarbetskyldighet för kommunen som i 14 och 15 §.

16 §. *Mål som ska överenskommas i integrationsplaner eller i sektorsövergripande integrationsplaner.* Den föreslagna paragrafen är ny och syftar till att stärka målinriktningen för främjandet av integration och sysselsättning eller företagande. I paragrafen ska det föreskrivas om de mål som ska överenskommas i den individuella integrationsplanen och skrivas in i planen. De målen som ställs ska bidra till en mera arbetslivsinriktad integration, ökad planmässigheten för karriär- och utbildningsstigarna och stödja integrationskundens framsteg vid behov via etappmål mot de mål som ställts för integration och sysselsättning.

Enligt det föreslagna *1 mom.* ska kommunen tillsammans med invandraren komma överens i integrationsplanen eller kommunen, välfärdsområdet och invandraren tillsammans komma överens i den sektorsövergripande integrationsplanen om de individuella målen för integration och sysselsättning under integrationsprogrammet, men också om de långsiktiga målen. När målen ställs upp ska för invandraren beaktas de omständigheter som utretts i bedömningen enligt 12 eller 13 §, såsom kompetens och arbets- och utbildningshistoria, färdigheter, önskemål och livssituation. I diskussionen med invandraren är uppställda mål för integration och sysselsättning en viktig del i en fortsatt identifiering av kompetens och karriärplanering under integrationsprogrammet. Genom vägledande diskussioner i samband med planeringen

av integrationen stöds också arbetslivsorienteringen för invandrare som står utanför arbetskraften samt gestaltningen av utbildnings- och karriäralternativ.

I det föreslagna 2 *mom.* föreslås att det för en invandrare som är kund hos arbetskraftsservicen och som är arbetslös arbetssökande i enlighet med lagförslaget om ordnande av arbetskraftsservice som mål i integrationsplanen ska anges sysselsättning eller företagsamhet. Dessutom ställs det upp andra integrationsfrämjande mål. Genom att ställa upp mål stärks arbetslivsorienteringen för integrationen och ett planmässigt avancemang ut i arbetslivet. I tidsperioden för målen ska beaktas den individuella situationen och de utbildningsbehov och andra behov av tjänster som förutsätts för att uppnå målen.

Om en integrationsplan utarbetas för någon annan arbetssökande än en sådan som avses i det föreslagna 2 *mom.* ovan föreslås i 3 *mom.* att det som mål vid sidan om de integrationsfrämjande målen i regel anges förstärkande av arbetslivsfärdigheter och -orientering och på längre sikt sysselsättning eller företagsamhet. Syftet med detta är att stärka övergången till arbetskraften och mot arbetslivet även i integrationen av invandrare utanför arbetskraften dock så att den individuella livssituationen och de behov av utbildning, tjänster och eventuellt stöd som förutsätts för att uppnå målen beaktas. Om den person som planen utarbetas för bedöms stå utanför arbetskraften permanent till exempel på grund av sin ålder, skada eller sjukdom, kan man i integrationsplanen komma överens om mål som stödjer integration, välfärd och hälsa samt delaktighet.

Om en integrationsplan utarbetas för en person under 25 år föreslås i 4 *mom.* avvikande från 2 och 3 *mom.* att åtminstone genomförande av utbildning på andra stadiet i regel ska anges som mål. Syftet med detta är att stödja förvärvande av behövlig kompetens och yrkeskompetens för arbetslivet i Finland, vilket också på längre sikt främjar personens ställning på arbetsmarknaden och karriärstig. Undantag kan dock göras från målet om personen redan har den yrkesexamen som behövs för sysselsättning eller om personen inte är motiverad till en längre studieväg eller om det av annan till exempel hälsorelaterad orsak bedöms att det inte är möjligt att avlägga examen. Då ställs det upp mål för annan integration, sysselsättning, välfärd och hälsa samt delaktighet med hänsyn till personens situation.

17 §. *Innehållet i integrationsplaner eller sektorsövergripande integrationsplaner.* Den föreslagna paragrafen är ny och genom den separeras bestämmelser om integrationsplanens innehåll från definitionsparagrafen. Genom paragrafen preciseras det innehåll som ska överenskommas i den individuella integrationsplanen. Syftet med den paragraf som läggs till är att förbättra en individuell planering av integrationsfrämjande och kvaliteten hos de integrationsplaner som utarbetas.

Enligt 1 *mom.* kommer man i integrationsplanen och den sektorsövergripande integrationsplanen utgående från den bedömning av behovet av kompetens- och integrationstjänster som gjorts för invandraren i den omfattning som krävs och med hänsyn till de individuella målen för integration och sysselsättning överens om för kunden lämpliga tjänster som främjar integration, sysselsättning eller företagsamhet, hälsa och välbefinnande eller samhällliga färdigheter, om studier i finska eller svenska språket samt om vägledning och rådgivning. Att komma överens om vägledning och rådgivning kan innebära till exempel överenskommelse om fortsatta möten. Planen kan också innehålla både studier i finska och svenska språket om det är ändamålsenligt för invandraren. I integrationsplanen eller den sektorsövergripande integrationsplanen kommer man överens om de tjänster som bedöms vara ändamålsenliga med tanke på integrationen och sysselsättningen av invandraren i förhållande

till individuella behov och mål. Integrationsplanen eller den sektorsövergripande integrationsplanen ska utarbetas i samarbete med invandraren och från början stödja kundens medverkan i planeringen av integrationen och sysselsättningen.

I integrationsplanen är det viktigt att komma överens om behövlig flerspråkig samhällsorientering och om att utveckla kunskaperna i finska eller svenska i integrationsutbildningen eller inom frivilliga studier, som till exempel läskunnighetsutbildning eller grundläggande utbildning för vuxna eller inom andra språkstudier som motsvarar behovet. Integrationsplanen kan också innehålla till exempel handledande utbildning eller yrkesutbildning, behörighetsgivande utbildning och erkännande av examina eller vid behov studier i det egna modersmålet. I integrationsplanen kan det också tas hänsyn till utveckling av annan språkkunskap som behövs till exempel i tvåspråkiga miljöer till exempel i arbetet eller i vardagen dock så att språkstudier under integrationsplanen i regel ska avläggas på finska eller svenska. Dessutom ska det i integrationsplanen kommas överens om andra integrationsfrämjande tjänster vid behov genom att samordna tjänster till en sektorsövergripande tjänstehelhet.

Som innehåll i integrationsplanen kan man också komma överens om olika kultur- och fritidstjänster eller annat till exempel organisationers eller föreningars verksamhet med låg tröskel som bedöms främja tillträdet till lokala sammanslutningar, yrkesmässiga nätverk eller verksamhet i samhället och genom det delaktighet, integration och sysselsättning. I integrationsplanen för en invandrare som är arbetssökande ska dessutom överenskommas om jobbsökningsskyldighet och om andra åtgärder som främjar jobbsökning och sysselsättning på det sätt som föreskrivs i 5 kap. 3–7 § i lagen om ordnande av arbetskraftsservice. I 5 kap. 3 § i nämnda lag föreskrivs om jobbsökningsskyldighet och i 4–7 § närmare om till exempel undantag. Jobbsökningsskyldigheten ska i fortsättningen gälla även andra arbetssökande än sådana som är arbetslösa på det sätt som föreskrivs i lagen om ordnande av arbetskraftsservice. Vid sidan om tjänster som stöder sysselsättning erbjuds också tjänster som främjar företagsamhet, om det är ändamålsenligt med beaktande av invandrarens bakgrund och önskemål.

Tjänster som står nära arbetslivet, som lönesubventionerat arbete och arbetsprövning har enligt undersökningar konstaterats vara bland de effektivare tjänsterna med tanke på främjande av sysselsättning för invandrare. Ökad användning av dessa tjänster även för integrationskunder ska understödjas. Servicemodeller kan också utvecklas för att samtidigt främja sysselsättning och utveckling av språkkunskaper genom att kombinera sysselsättningsfrämjande tjänster med språkstudier eller med andra element som stödjer arbetslivsfärdigheterna. I integrationsplanen eller den sektorsövergripande integrationsplanen ska man också ta hänsyn till behoven hos invandrare i utsatt ställning eller sådana som behöver särskilda åtgärder. Likaså ska ett eventuellt behov av Folkpensionsanstaltens rehabiliteringstjänster beaktas när planen utarbetas.

I enlighet med det som föreslås i 2 mom. har kommunen det övergripande ansvaret för att de tjänster som avtalats med invandraren i integrationsplanen eller i den sektorsövergripande integrationsplanen utgör en tydlig helhet som främjar integration och sysselsättning. Integrations- och sysselsättningsfrämjande helheter utformas genom att i den omfattning behovet av kompetens- och integrationstjänster förutsätter utnyttja och kombinera olika tjänster, till exempel integrationsutbildning, frivilliga studier och andra tjänster som främjar sysselsättning och delaktighet. Kommunen samarbetar vid behov med de aktörer som ansvarar för de tjänster som behövs för att främja invandrarens situation, integration och sysselsättning

när integrationsplanen utarbetas. I integrationsplanen och den sektorsövergripande integrationsplanen ska alltid utgående från det individuella behovet inkluderas åtminstone tjänster inom kommunens integrationsprogram eller andra integrations- och sysselsättningsfrämjande tjänster. Kommunen kan endast komma överens om deltagande i kommunens tjänster, i den sektorsövergripande planen kan man också komma överens om deltagande i välfärdsområdets tjänster. Dessutom ska invandraren vägledas också till andra myndigheters tjänster om personen behöver dem.

Enligt det föreslagna 3 mom. ska ändamålsenligheten för de tjänster som överenskommit i integrationsplanen eller den sektorsövergripande integrationsplanen med avseende på att uppnå det mål som har angetts i invandrarens integrationsplan motiveras i planen. På detta sätt främjas en planmässig och individuell integration. I samband med det ska det diskuteras med invandraren om hur de överenskomna tjänsterna och eventuell annan verksamhet stödjer integration, sysselsättning och företagsamhet.

I 4 mom. föreslås att innehållet i integrationsplanen kan preciseras genom förordning av statsrådet.

18 §. Utarbetande av integrationsplaner eller sektorsövergripande integrationsplaner. I den föreslagna paragrafen ska det föreskrivas om utarbetande av integrationsplaner eller sektorsövergripande integrationsplaner och fastställas tidsfrister för integrationsplanen. Genom de föreslagna tidsfristerna ska man svara mot förutsättningarna som gäller påskyndande av integrationen och säkerställa att integrationsprocessen inleds och integrationskunden vägleds till behövliga tjänster utan dröjsmål. Av grundad anledning kan man avvika från tidsfristerna till exempel för att ordna behövlig tolkning.

Enligt 1 mom. ska kommunen tillsammans med invandraren utarbeta en integrationsplan inom fjorton dygn från bedömningen av behovet av kompetens- och integrationstjänster. Integrationsplanen kan utarbetas i samband med bedömningen av behovet av kompetens- och integrationstjänster, om det är motiverat till exempel med tanke på effektiv användning av vägledningsresurserna.

Enligt 2 mom. ska kommunen och välfärdsområdet utarbeta en sådan sektorsövergripande integrationsplan som avses i 15 § utan dröjsmål efter att den sektorsövergripande bedömningen av behovet av kompetens- och integrationstjänster enligt 13 § har gjorts för invandraren. Utarbetande av en sektorsövergripande bedömningen av behovet av kompetens- och integrationstjänster och integrationsplan förutsätter samordnande av tidtabellerna för flera myndighetsaktörer och då kan både den inledande intervju som ingår i bedömningen av servicebehovet och integrationsplanen enligt prövning genomföras under samma möte.

Enligt 3 mom. ska integrationsplanen eller den sektorsövergripande integrationsplanen utarbetas senast inom tre år efter det att uppehållstillståndet beviljades eller uppehållsrätten registrerades. Tidsfristen motsvarar gällande lagstiftning. Utgångspunkten är dock att integrationsplanen eller den sektorsövergripande integrationsplanen ska utarbetas så snabbt som möjligt efter ankomsten till landet. Det här stödjer direkt hänvisande till ändamålsenliga tjänster som riktar sig speciellt till den inledande fasen av integrationen och den framskridande integrationsprocessen. Tre år från invandringen kan anses vara en så pass lång tid att det inte längre är ändamålsenligt att utarbeta en integrationsplan. Det underliggande antagandet för att sätta ut en tidsgräns är att invandraren under sin treåriga vistelse i landet har lärt sig tillräckligt med språk samt förvärvat de kunskaper och färdigheter som behövs i samhället och arbetslivet.

Tidsfristen motsvarar tidsfristen i den gällande lagen och syftar till att invandrarna ska delta i integrationstjänster under den första tiden i landet. Från denna tidsfrist på tre år kan man dock enligt 4 mom. vid behov avvika beträffande offer för människohandel.

19 §. Integrationsplan för familjer. Enligt den föreslagna paragrafen ska kommunen tillsammans med familjen och vid behov tillsammans med andra myndigheter som är centrala med avseende på familjens situation i samarbete utarbeta en integrationsplan för familjen om familjen helhetssituationen förutsätter det. Integrationsplanen för familjen samordnas med de individuella integrationsplanerna och med andra planer som utarbetats för familjemedlemmarna. Vid bedömningen av behovet av en integrationsplan för familjen ska det utöver familjens helhetssituation fästas särskild vikt vid familjens och dess medlemmars välbefinnande, främjande av hälsa och delaktighet och kommunens funktioner och tjänster som stöder detta mål samt föräldrarnas behov av utbildning och sektorsövergripande stöd. I planen kan man till exempel beakta fritids- och klubbverksamhet i kommunen, ungdomsarbete och funktioner som riktar sig till familjer och föräldrar.

För att utarbeta planen förutsätts enligt 1 mom. att familjens helhetssituation förutsätter att det utarbetas en plan på grundval av den bedömning som avses i 12 eller 13 §, och att en förälder eller föräldrarna ger sitt samtycke.

Enligt det föreslagna 2 mom. kan integrationsplanen för familjen vid behov utarbetas sektorsövergripande tillsammans med kommunen, välfärdsområdet och familjen. Det här påverkas av i vilken bedömning av behovet av kompetens- och integrationstjänster behovet har observerats och hurdana behov familjen har. En sektorsövergripande plan i samarbete med välfärdsområdet och social- och hälsovården är viktigt i synnerhet i de situationer där man observerar ett behov av stöd som hänför sig till barnets tillväxt och utveckling eller föräldraskapet.

Enligt det föreslagna 3 mom. ska kommunen vid bedömningen av behovet av en integrationsplan för familjen fästa särskild uppmärksamhet vid främjande av barnets, den ungas och familjens välbefinnande, hälsa och delaktighet samt vid föräldrarnas behov av sektorsövergripande stöd och utbildning i anknytning till integrationen. Genom integrationsplanen för familjen stöds integration och delaktighet för varje familjemedlem. Planen kan i synnerhet vara behövlig då man bedömer att det finns ett behov att utreda hela familjen syn för att främja familjens integration. En integrationsplan för familjen syftar till att stödja hela familjen i inledningskedet av integrationen genom att till exempel ta hänsyn till bristfälliga kunskaper i finska eller svenska, kännedom om samhället och dess servicestruktur samt konsekvenserna av små sociala nätverk på familjens situation och dynamik.

Genom en integrationsplan för familjen kan man förebygga konflikter i familjen till följd av att familjemedlemmarna integreras i olika takt, främja jämställdhet mellan könen samt att stödja föräldrarna i deras fostringsuppgift och barn och unga i hur de klarar av skolgången och studierna och annan integration. Behoven i en invandrarfamilj kan bland annat gälla tillgång till tjänster för föräldrar som sköter barn hemma, ordnandet av småbarnspedagogik för barn under skolåldern, barnens och de ungas skolgång och studier, eventuellt vården av och omsorgen om sjuka och funktionshindrade familjemedlemmar samt boendearrangemangen. Även möjlighet till meningsfull fritidssysselsättning, såsom att hitta lämplig hobby- eller

föreningsverksamhet för familjemedlemmar i olika åldrar kan vara en del av den diskussion som förs i samband med planen.

I familjens integrationsplan bör uppmärksamhet fästas vid att alla familjemedlemmar har tillgång till tjänster. Speciellt invandrarkvinnor som sköter sina barn under skolåldern hemma blir lätt utanför integrationstjänsterna då information om tillbudsstående tjänster inte når dem på ett heltäckande sätt och å andra sidan på grund av det spridda utbudet av tjänster som passar livssituationen. Även rollfördelningen inom familjen kan påverka i synnerhet en kvinnas möjlighet att delta i tjänsterna eller i annan verksamhet utanför hemmet. Då en förälder blir utanför integrationsfrämjande åtgärder bromsas inläringen av språket, tillgången till omgivningen och samhället och på så vis försvåras familjens ärendehantering, stöd för integration av barnen och genomförandet av egna fortsatta planer. Genom att delta i småbarnspedagogiken stöds även barnens integration och utvecklingen av färdigheter som behövs i skolan. Även barn som behöver särskilt stöd från skolan och familjen bör identifieras i familjens plan. Samarbetet med välfärdsområdet när planen utarbetas och tjänsterna samordnas betonas i synnerhet i situationer där det bedöms att familjen behöver flera olika social- och hälsovårdstjänster. Samarbete ska göras för att identifiera eventuellt familjevåld och ingripa i det.

Att erbjuda förebyggande åtgärder och tjänster som stärker välbefinnandet, hälsan och delaktigheten för hela familjen är en viktig del av familjens integrationsplan. Genom familjens integrationsplan kan det stöd som ges familjen samordnas i form av sektorsövergripande samarbete mellan kommunens olika sektorer och välfärdsområdets service där även tredje sektorns tjänsteutbud och verksamhet beaktas. I planen beaktas också de tjänster som påkallas av minderårigas behov. I genomförandet av de stödåtgärder som anges i familjens integrationsplan har till exempel familjecentrens tjänster, småbarnspedagogik, skolan samt ungdoms- och motionsverksamhet en central roll.

I det föreslagna 4 mom. föreskrivs det om motsvarande väglednings- och samarbetskyldighet för kommunen som i 14 och 15 §.

20 §. Översyn av integrationsplaner eller sektorsövergripande integrationsplaner. Enligt det föreslagna 1 mom. ska kommunen följa upp genomförandet av integrationsplanen. I synnerhet ska man följa upp hur de överenskomna åtgärderna och tjänsterna främjar integrationen och sysselsättningen för integrationskunden i förhållande till de uppställda målen och vid behov komma överens om ändringar i integrationsplanen.

Inom arbetskraftsservicen ses den integrationsplan som utarbetas över i samband med de jobbsökningssamtal som ordnas för arbetssökande på det sätt som föreskrivs i 4 kap. 6 § i lagförslaget om arbetskraftsservice. En integrationsplan som utarbetas för andra integrationskunder än sådana som är arbetssökande ska ses över i enlighet med servicebehovet dock minst en gång per år. Behoven att uppdatera integrationsplanen ska ses över på kommunens initiativ i regel alltid om integrationskundens servicebehov eller livssituation väsentligt ändrar från den situation, där de överenskomna åtgärderna och tjänsterna i integrationsplanen bestämdes.

Om det hos integrationskunden under tiden integrationsplanen är i kraft framgår sådana sektorsövergripande servicebehov, som man inte kan svara mot endast med tjänster i den integrationsplan som utarbetats mellan kommunen och integrationskunden, ska planen vid behov uppdateras till en sektorsövergripande integrationsplan i samarbetet med behövliga

myndighetsaktörer och så att andra tjänster och integrationsfrämjande tjänster samordnas. Då görs vid behov också en översyn av de mål för integration och sysselsättning som man kommit överens om i planen. Enligt den föreslagna paragrafen ska planen också ses över om integrationskunden själv begär det.

Enligt det föreslagna 2 mom. ska kommunen och välfärdsområdet följa upp genomförandet av den sektorsövergripande integrationsplan och se över den av samma orsaker som anges i 1 mom. ovan för översyn av planer som utarbetats för andra än arbetssökande. Kommunen genomför översynen av en sektorsövergripande integrationsplan tillsammans med välfärdsområdet och integrationskunden. Kommunen eller välfärdsområdet kan dock enskilt utföra översynen tillsammans med integrationskunden om planen ses över och ändras endast beträffande tjänsten som myndigheten i fråga har organiseringsansvar för. Då ska den andra myndigheten underrättas om uppdateringen av planen.

Enligt det föreslagna 3 mom. kan man om det i samband med översynen konstateras att integrationskundens situation har förändrats sedan föregående gång eller från det att planen utarbetades ersätta den sektorsövergripande integrationsplanen med en integrationsplan eller vice versa. Syftet är att planen för integrationskunden ska svara mot personens behov. Det är möjligt att personens servicebehov ändras eller att behov som funnits tidigare framgår först i ett senare skede. Till exempel en persons ställning som offer för människohandel kan framgå först senare.

21 §. Varaktighet för och upphörande av integrationsplaner eller sektorsövergripande integrationsplaner. Enligt den föreslagna paragrafens 1 mom. bestäms varaktigheten för invandrarens integrationsplan eller sektorsövergripande integrationsplan individuellt för integrationskunden på grundval av de mål som överenskommit i integrationsplanen, arbets- och utbildningshistoria samt tjänster som planerats och erbjudits personen.

Enligt det föreslagna 2 mom. utarbetas den första integrationsplanen eller sektorsövergripande integrationsplanen för högst ett år. Planen kan också utarbetas för en kortare tid än ett år. En plan ska inte schematiskt utarbetas för en längre tid än det faktiskt behövs med hänsyn till det individuella utgångsläget för integrationskunden och behoven att främja integration och sysselsättning. Invandrarna är i mycket olika situation när de anländer till Finland och deras behov, kunskaps- och utbildningsnivå, familjesituation och andra därmed jämförbara omständigheter varierar stort. En del invandrare kan med hänsyn till sin utbildning och kompetens ha förutsättningar för att snabbt bli sysselsatta, lära sig språket och delta lokala sammanslutningar och i samhället, medan andra invandrare behöver intensivare integrationstjänster. Följaktligen kan integrationsplanerna inte heller till innehåll eller längd vara schematiska.

Integrationskunder som behöver särskilda åtgärder, som till exempel undervisning i läs- och skrivkunskap har sannolikt långvarigare behov av integrationsfrämjande åtgärder och tjänster än integrationskunder, vars mål är att snabbt komma ut på arbetsmarknaden. Det är motiverat att ta hänsyn till behov av särskilda åtgärder och tjänster i integrationsplanens varaktighet.

Maximitiden som berättigar till en integrationsplan är två år från det att den första integrationsplanen undertecknades. I propositionen förkortas maximitiden enligt den gällande integrationslagen med ett år och motsvarar de krav som ställs för påskyndad integration. I samband med en förlängning av integrationsplanen ska man alltid bedöma huruvida det är nödvändigt i förhållande till integrationskundens behov av integrations- och

sysselsättningsfrämjande tjänster och de tillbudsstående tjänsterna. Om integrationen och sysselsättningen för integrationskunden effektivt kan främjas genom tjänster inom det allmänna servicesystemet, ska varaktigheten för integrationsplanen endast förlängas av vägande skäl även om en förlängning inom ramen för maximitiden är möjlig. Enligt utredningar verkar ett resultatrikt integrationsfrämjande bero mer på hur snabbt invandraren har möjlighet att få tillgång till integrationsfrämjande tjänster än på integrationsplanens varaktighet.

I det föreslagna 3 *mom.* presenteras de grunder på vilka integrationsplanens eller den sektorsövergripande integrationsplanens giltighetstid kan förlängas när den maximitid som föreslås i föregående moment är uppnådd. Enligt momentets första punkt kan den tid under vilken integrationskunden har rätt till en integrationsplan förlängas med högst två år om det är motiverat på grund av att integrationskunden har en ringa utbildningsbakgrund eller behov av sektorsövergripande tjänster och om särskilda åtgärder krävs för att stödja integrationskundens integration och sysselsättning.

Som särskilda åtgärder kan betraktas till exempel utbildning i läs- och skrivkunskaper eller deltagande i rehabilitering. Dessutom kan varaktigheten för integrationskundens integrationsplan förlängas om invandraren medan han eller hon har fått hemvårdsstöd deltagit på deltid i genomförandet av integrationsplanen eller den sektorsövergripande integrationsplanen och en förlängning av integrationsplanens varaktighet även annars anses vara motiverad för att svara mot integrationskundens servicebehov. Då varaktigheten för integrationsplanen förlängs är det ändamålsenligt att individuellt bedöma hur länge planen ska förlängas. I princip ska planens varaktighet inte automatiskt förlängas med två år.

Dessutom kan integrationsplanens maximala varaktighet enligt momentets andra punkt förlängas för motsvarande tid som integrationsplanen tillfälligt inte har kunnat genomföras på grund av skada, sjukdom eller för att invandraren använt sina graviditets- eller föräldrapenningdagar enligt 9 kap. i sjukförsäkringslagen (1224/2004) eller av någon annan jämförbar orsak. Som orsak som nämns ovan kan betraktas till exempel att verka som närståendevårdare. De förlängningsgrunder som nämns ovan motsvarar grunderna i gällande lag.

Det vore oskäligt med tanke på integrationsprocessen om de orsaker som nämns ovan inte beaktades i maximitiden för integrationsplanens varaktighet. Skadan eller sjukdomen ska utgöra ett faktiskt hinder för deltagande i de tjänster som överenskommit i integrationsplanen, vilket ska intygas exempelvis med ett läkarintyg där det tas ställning till frågan. En eventuell förlängning av integrationsplanen eller den sektorsövergripande integrationsplanen ska dock inte gälla vårdledighet om inte integrationskunden på deltid har deltagit i de åtgärder som överenskommit i integrationsplanen. Syftet med att inkludera deltagande i tjänster på deltid under vårdledigheten i förlängningsgrunderna är att uppmuntra integrationskunder som får hemvårdsstöd att söka sig till och delta i integrationstjänster i ett så tidigt skede som möjligt och å andra sidan kommuner att utarbeta integrationsplaner även för tiden med hemvårdsstöd samt öka tillhandahållandet av tjänster som lämpar sig för förädlarnas livssituation. För närvarande har man i kommunerna inte systematiskt utarbetat integrationsplaner för personer som får hemvårdsstöd eller som är vårdlediga eftersom det har ansetts förbruka föräldrarnas rätt till integrationsplan. Ett ringa utbud eller avsaknad av integrationsfrämjande tjänster som lämpar sig för målgruppen har också bidragit till att det nödvändigtvis inte ansetts ändamålsenligt att utarbeta integrationsplaner. I fortsättningen ska de som får hemvårdsstöd erbjudas lämpliga tjänster och som beskrivs ovan kan deltagande på deltid berättiga till en

förlängning av maximitiden för integrationsplanen. En bedömning av att lägga till vårdledighet som grund för förlängning av integrationsplanen vid sidan av graviditets- och föräldradagar har gjorts i avsnitt 5 Alternativa handlingsvägar.

I fråga om förlängningen tillämpas bestämmelserna i 2 mom. att planen utarbetas för högst ett år åt gången.

Paragrafens 4 mom. är nytt och syftar till att främja möjligheterna för integrationskunder under 25 år att fortsätta avlägga en integrations- och sysselsättningsfrämjande frivillig studiehelhet som överenskommit i integrationsplanen i situationer där maximitiden för integrationsplanen tar slut mitt under en frivillig studiehelhet som stöds med arbetslöshetsförmåner. I momentet föreslås att integrationsplanens varaktighet för en integrationskund som är arbetsökande av grundad anledning kan förlängas med högst ett år på det sätt som föreslås i 29 § 1 mom. för genomförande av frivilliga studier om integrationskunden är under 25 år då den maximala varaktigheten på två eller fyra år för integrationsplanen upphör och andra förutsättningar för stöd är uppfyllda.

Paragrafens 5 mom. är nytt och syftar till att stärka ett fortsatt planmässigt främjande av integration och sysselsättning när tiden för integrationsplanen går ut. Sysselsättningsfrämjande tjänster för integrationskunder som är arbetslösa arbetsökande, såsom fortsatt utveckling av språkkunskaper och stärkande av arbetsförmåga kan överenskommas i en sysselsättningsplan enligt lagförslaget om ordnande av arbetskraftsservice eller i en plan som ersätter den.

22 §. *Integrationskundens skyldighet att följa integrationsplanen eller den sektorsövergripande integrationsplanen.* I den föreslagna paragrafen föreskrivs det om integrationskunders skyldighet att följa integrationsplanen eller den sektorsövergripande integrationsplanen och om konsekvenser för underlåtenhet att följa planen. Paragrafens motsvarar i regel den gällande lagstiftningen. När integrationsplanen utarbetas är kommunen enligt 1 mom. en skyldighet att för integrationskunden redogöra vilka rättigheter och skyldigheter som följer av integrationsplanen och de anknytande tjänsterna på ett för honom eller henne begripligt sätt. Redogörelsen görs i allmänhet muntligt, men genom skriftlig dokumentering kan senare oklarheter undvikas.

Enligt 2 mom. är integrationskunden skyldig att delta i utarbetandet och översynen av integrationsplanen, genomföra den plan som utarbetats med honom eller henne, söka sig till och regelbundet delta i de tjänster som överenskommit i integrationsplanen, underrätta kommunen om genomförandet av planen samt om sådana förändringar i anknytning till servicebehovet, livssituationen eller något annat som eventuellt kan inverka på uppnåendet av de mål som överenskommit i planen och deltagandet i tjänsterna.

Integrationen lyckas bäst om integrationskunden själv aktivt förbinder sig till integrationsprocessen så att han eller hon inhämtar de kunskaper och färdigheter som behövs i samhället och arbetslivet genom att delta i de integrationsfrämjande tjänster som myndigheterna eller andra aktörer ordnar. Av den anledningen ska integrationskunden vara skyldig att följa sin plan och att söka till och att delta i de tjänster som har överenskommit i planen och som stödjer hans eller hennes integration och sysselsättning. Anmälningsskyldigheten i momentets fjärde punkt är ny och den ska förbättra i synnerhet kommunens möjligheter att följa upp genomförandet av integrationsplanen och förutse ändringar i integrationskundens servicebehov.

Det föreslagna 3 mom. är nytt och enligt det omfattas en integrationskund som är anmäld som arbetssökande av anmälningsskyldigheten enligt 4 kap. 13 § i lagförslaget om ordnande av arbetskraftsservice.

Enligt den föreslagna paragrafens 4 mom. finns bestämmelser om vilka konsekvenser försummelse av dessa skyldigheter har på rätten att få arbetslöshetsförmån i lagen om utkomstskydd för arbetslösa och bestämmelser om vilka konsekvenser sådan försummelse har på utkomststödet i lagen om utkomststöd. Om invandraren exempelvis utan giltig orsak vägrar delta i arbetet med att utarbeta en integrationsplan, i översynen av planen eller i en överenskommen tjänst i planen får enligt den föreslagna paragrafen hans eller hennes rätt till arbetslöshetsförmån begränsas enligt vad som föreskrivs i lagen om utkomstskydd för arbetslösa eller utkomststödet sänkas enligt vad som föreskrivs i lagen om utkomststöd. När det gäller barn och unga har skyldigheterna främst med läroplikten att göra. Skyldigheterna för dem som inte är arbetslösa arbetssökande uppstår enligt deras egna åtaganden. Detta gäller också ungdomar under 18 år som har fullgjort sin läroplikt. Till exempel en vårdledig integrationskunds rätt till familjeförmåner kan inte begränsas om personen underlåter att genomföra sin integrationsplan.

23 §. *Flerspråkig samhällsorientering.* I paragrafen föreskrivs det om en ny integrationsfrämjande tjänst som syftar till att öka invandrarnas kännedom bland annat om det finländska samhället. Samhällsorientering definieras i 3 §.

Enligt det föreslagna 1 mom. ska kommunen om möjlig ordna samhällsorientering för integrationskunden på personens modersmål eller på ett språk som personen annars har goda kunskaper i med beaktande av integrationskundernas servicebehov och de språkliga behoven i kommunen. Undervisning i samhällsorientering garanterar att information i fortsättningen bättre förmedlas till invandrare. Orientering i form av undervisning torde öka sannolikheten att information bättre förmedlas till invandraren än genom att förmedla skriftligt material. Undervisning i samhällsorientering bidrar till ökad interaktivitet och erbjuder invandrare möjlighet att fråga efter ytterligare information med låg tröskel. Samhällsorientering kan genomföras som en separat tjänst eller i samband med integrationsutbildningen eller annan tjänst i inledningsskedet av invandringen.

Samhällsorientering behöver inte ordnas för en enskild person, om det utgående från bedömningen av servicebehovet är klart att integrationskunden inte har behov av orienteringens innehåll. För varje kund ska det också bedömas i vilken form och omfattning det är behövligt att genomföra orienteringen.

På grund av de varierande språkkunskaperna hos invandrarna är det meningen att undervisningen helst sker på invandrarens modersmål eller på ett språk som personen annars kan bra. Beroende på antalet invandrare i kommunen och hur ovanligt språket är bland invandrare i Finland kan det visa sig svårt att genomföra undervisningen helt på modersmålet. Genom att utnyttja kommunernas samarbetsmöjligheter och även distansundervisning kan språkutbudet ökas i genomförandet av samhällsorienteringen. För att uppfylla språkkravet kan man vid behov också utnyttja tolkning. Med beaktande av behovet i kommunen och kommunens faktiska möjligheter att ordna samhällsorientering kan i genomförandet av samhällsorienteringen också utnyttjas ljudmaterial och skriftligt material, om det anses ändamålsenligt i situationen i fråga. Det är viktigt att man till integrationskunden får förmedlat information åtminstone om de mest centrala delområdena inom samhällsorienteringen.

Kommunen kan genomföra samhällsorienteringen själv eller lägga ut den på entreprenad till en tjänsteproducent.

Enligt det föreslagna 2 *mom.* ska samhällsorienteringen åtminstone innehålla information om att bo, leva och arbeta i Finland, hur det finländska samhället fungerar samt om individens rättigheter och skyldigheter. Detta är motsvarande information som ingått i den basinformation om det finländska samhället enligt 7 § i den gällande integrationslagen och den har ansetts vara viktig information med tanke på att bo och integreras i Finland.

Det föreslagna 3 *mom.* innehåller ett bemyndigande att utfärda förordning. Genom en förordning av statsrådet kan noggrannare bestämmelser utfärdas om innehållet i och genomförandet av flerspråkig samhällsorientering.

24 §. Innehållet i integrationsutbildning. I paragrafen ska det föreskrivas om innehållet i den integrationsutbildning som ordnas för en integrationskund vars läroplikt har upphört och det språkliga målet för utbildningen. Enligt 1 *mom.* ska som integrationsutbildning för integrationskunden ordnas undervisning i finska eller svenska samt undervisning i yrkesfärdigheter och andra färdigheter som behövs i arbetslivet, yrkesplanering och vägledning till fortsatta studier, till andra tjänster eller till arbetsmarknaden.

Som integrationsutbildning ska också ordnas annan undervisning som främjar färdigheter i samhällsliv och kultur samt medborgarfärdigheter för det dagliga livet. Utbildningen ska utveckla sådana språkliga, skriftliga, samhälleliga, kulturella och med livskompetens förknippade färdigheter, med vilka invandraren klarar sig i det dagliga livets olika situationer i sin nya omgivning, förmår fungera i arbetslivet och söka sig till fortsatta studier. Integrationsutbildningen består av studiehelheter, vars innehåll och omfattning skräddarsys med beaktande av integrationskundens skolunderbyggnad, färdigheter och målsättningar.

Integrationsutbildning kan ordnas på finska eller svenska och dessutom kan integrationsutbildningen omfatta valfria studier, till exempel studier i det andra nationalspråket. Enligt statsrådets nationalspråksstrategi⁵ ska en smidig integrationsväg säkerställas på båda nationalspråken. Enligt principbeslutet ska dessutom utbudet på svenskspråkig integrationsutbildning utökas så att invandrarna har reella möjligheter att också välja svenska som integrationsspråk. I integrationsutbildningen är det möjligt att stärka kunnandet även i det latinska alfabetet. En förutsättning är att personen har sådana inlärningsfärdigheter och kunnande att det räcker med en kort modul och att det annars är ändamålsenligt för personen att delta i integrationsutbildningen.

Det föreslagna 2 *mom.* är delvis nytt och enligt det ska integrationsutbildningen även innehålla en period med inläring i arbete eller verksamhet som stöder arbets- och funktionsförmågan. En period med inläring i arbetet är även för närvarande en del av den integrationsutbildning som erbjuds i form av arbetskraftsutbildning och därför ska genom bestämmelsen säkerställas att perioden med inläring i arbete har en viktig roll som en del av utbildningen även i fortsättningen. Dessutom gör bestämmelsen det möjligt att ersätta perioden med inläring i

⁵ Nationalspråkstrategin, Kansalliskielistrategia : Statsrådets principbeslut, Valtioneuvoston periaatepäätös. 2021. Statsrådets publikationer 2021:87.

arbetet med verksamhet som främjar arbets- och funktionsförmågan, till exempel rehabilitering om personen har behov av rehabiliteringsmässigt stöd.

Integrationsutbildningen kan innehålla även identifiering av tidigare kompetens och erkännande av examina. Genom att det ingår i utbildningen att identifiera tidigare inhämtad kompetens stöds individuell integrationsutbildning som svarar mot invandrarens behov, inklusive yrkesinriktad integrationsutbildning, samt hänvisas invandraren efter integrationsutbildningen till den utbildningsväg som passar honom eller henne bäst, inklusive yrkesutbildning, behörighetsgivande utbildning och andra eventuella modeller som kombinerar utbildning och sysselsättning. Bestämmelsen ska genomföras i nära samarbete med arbetskraftsservicen, utbildningsanordnare och läroinrättningar samt andra centrala myndigheter och aktörer.

Om det med tanke på sysselsättning av den studerande är viktigt att få behörighet för ett reglerat yrke i Finland, juridiskt yrke eller beslut om jämställande av nivån på en högskoleexamen, hänvisas den studerande till den behöriga myndigheten för erkännande av examen, till exempel till utbildningsstyrelsen eller Tillstånds och tillsynsverket för social- och hälsovården. Under utbildningen får den studerande som en del av karriärplaneringen och vägledningen råd och stöd i inledandet av processen för erkännande av examen och eventuella fortsatta åtgärder förknippade med det.

I 3 mom. anges det språkliga målet i integrationsutbildningen. På motsvarande sätt som i den gällande integrationslagen är det språkliga målet i integrationsutbildningen att invandraren ska få fungerande elementära språkfärdigheter i finska eller svenska det vill säga i genomsnitt språkkompetens som motsvarar nivån B1.1 i allmänna språkexamina. Då förutsätts det att invandraren kan följa med tal som grundar sig på gemensamma erfarenheter eller allmänna kunskaper och förstår huvudtanken och de viktigaste detaljerna i det talade budskapet. I tal ska invandraren kunna kommunicera om för sig själv viktiga frågor också i litet mera krävande situationer och klara av vardagssituationer och inofficiella diskussioner. Målet i läsförståelse är att man kan läsa några sidor långa texter av olika slag och förstå huvudtanken, nyckelorden och de viktigaste detaljerna. I skrift är strävan att man kan skriva en tydlig, sammanhängande text och effektivt förmedla bekant information i de vanligaste formerna av skriftlig kommunikation.

I integrationsplanen kan man komma överens om en lägre målnivå, om det finns särskilda grunder för det. Sådana grunder kan vara invandrarens ålder, sjukdom eller skada.

Integrationsutbildningen ska också ha andra mål. Genom integrationsutbildningen främjas de mål som anges i 1 §, i synnerhet invandrarnas sysselsättning eller företagande, arbetslivsfärdigheter och kompetens, likabehandling, delaktighet och jämlikhet samt välbefinnande och hälsa.

Den föreslagna bestämmelsen om slutttestning i finska eller svenska som ordnas som en del av integrationsutbildningen är ny. Även för närvarande bedöms de studerandes språkkunskaper som en del av integrationsutbildningen. Genom propositionen skapas en rättslig grund för slutttestning och säkerställs enhetligt genomförande av slutttestningen som en del av de integrationsutbildningar som ordnas. Med hjälp slutttestningen syftar man till att förbättra uppföljningen av jämförbarheten för bedömningen av förverkligandet av språkkunskapsmålen mellan olika anordnare samt stödja vägledning till andra tjänster eller utbildningar enligt

integrationskundens språkkunskapsnivå. Insamling och uppföljning av information om språkkunskapsnivåer möjliggör också evidensbaserad samhällsdebatt.

Det föreslås att Utbildningsstyrelsen ska föreskrivas ansvar för att på riksnivå utveckla och upprätthålla slutttestningen av språkkunskaper i integrationsutbildningen. Uppgiften skapar en logisk uppgiftshelhet för Utbildningsstyrelsen, eftersom Utbildningsstyrelsen också ansvarar för att utarbeta läroplansgrunderna för integrationsutbildningen. Utbildningsstyrelsen ansvarar också för att ordna allmänna språkexamina och det är motiverat att utveckla integrationsutbildningens slutttestning parallellt med allmänna språkexamina.

Enligt 4 mom. ska integrationsutbildningen i princip ges i enlighet med Utbildningsstyrelsens läroplansgrunder. I bestämmelsen preciseras vad som ska anges i läroplansgrunderna. Man ska dock av grundad anledning kunna avvika från läroplansgrunderna. En grundad anledning kan vara till exempel en situation där det anses ligga i en invandrades eller en invandrargrups intresse att utbildningen genomförs smidigt på något annat sätt.

Enligt momentet bestämmer Utbildningsstyrelsen om slutttestning av språkkunskaper i finska och svenska på det sätt som beskrivs ovan. Utbildningsproducenten ska genomföra slutttestningen av språkkunskaper i enlighet med denna bestämmelse.

Enligt 5 mom. och avvikande från 1–4 mom. kan integrationsutbildning även genomföras som utbildning i läs- och skrivkunnighet eller grundläggande utbildning för vuxna om det är motiverat på grund av integrationskundens bristfälliga läs- och skrivkunnighet eller svaga baskunskaper. Utbildningen i läs- och skrivkunnighet genomförs enligt Utbildningsstyrelsens Rekommendation för läroplan för utbildning i grundläggande litteracitet inom fritt bildningsarbete. Efter utbildningen i läs- och skrivkunnighet kan integrationskunden vid behov vägledas till exempel till integrationsutbildning som ordnas som arbetskraftsutbildning.

Integrationskunden kan delta i grundläggande utbildning för vuxna i stället för integrationsutbildning som genomförs som arbetskraftsutbildning. Till målgruppen för grundläggande utbildning för vuxna hör framför allt ungdomar som kommit till Finland i slutskedet av sin grundläggande utbildning och som inte i läropliktsåldern har hunnit få något avgångsbetyg från den grundläggande utbildningen eller vars färdigheter i samband med den grundläggande utbildningen förblivit svaga, samt 17–25-åriga unga med invandrarbakgrund som behöver ett avgångsbetyg från den grundläggande utbildningen och studiefärdigheter för att kunna fortsätta studera på andra stadiet.

Till målgruppen hör också övriga vuxna med invandrarbakgrund som på grund av svag grundutbildning behöver färdigheter som ges speciellt i inledningsskedet av den grundläggande utbildningen, såsom läs- och skrivkunskap samt matematiska färdigheter, eller som behöver avgångsbetyg för att komma vidare till fortsatta studier.

Den grundläggande utbildningen innehåller som en del av inledningsskedet ett särskilt läskunnighetsskede, undervisning i inledningsskedet i den grundläggande utbildningen och undervisning i slutskedet i den grundläggande utbildningen. Det är inte obligatoriskt att genomföra hela den grundläggande utbildningen.

25 §. Ordnanande av integrationsutbildning. I paragrafen ska det föreskrivas om ordnande av integrationsutbildning och vägledning av integrationskunder till utbildningen. Integrationsfrämjande tjänster för integrationskunder som är arbetslösa arbetssökande ska även i fortsättningen kopplas till arbetskraftsservice och bestämmelsen motsvarar således 2 kap. 6 § i lagförslaget om ordnande av arbetskraftsservice enligt vilket kommunen eller samkommunen

ansvarar för att ordna den offentliga arbetskraftsservice som anges i den föreslagna lagen och för uppgifter i anslutning till den. I och med lagförslaget om ordnande av arbetskraftsservice överförs till kommunen ansvaret även för att ordna den integrationsutbildning som ordnas som arbetskraftsutbildning. Bestämmelser om arbetskraftsutbildningen finns i 7 kap. i lagförslaget. Bestämmelsen har på detta sätt en koppling också till 1 kap. 4 § i lagförslaget om ordnande av arbetskraftsservice, enligt vilket det vid ordnande av arbetskraftsservice ska tas hänsyn till att de till innehåll, omfattning och kvalitet motsvarar servicebehoven för olika kundgrupper.

Dessutom klarlägger den föreslagna bestämmelsen kommunens ansvar att ordna integrationsutbildning för integrationskunder som står utanför arbetskraften. För närvarande varierar tillgången på integrationsutbildning för personer utanför arbetskraften i varje region och kommun. Kommunens utbud av integrationsutbildning ska utvecklas efter behov även för arbetande integrationskunder.

Enligt 1 mom. svarar kommunen för att det i kommunen det vill säga i praktiken i kommunens integrationsprogram finns integrationsutbildning i den grad att tillgången motsvarar behovet hos de integrationskunder som bor i kommunen. Kommunen kan enligt 7 § ordna tjänster även i samarbete med andra kommuner.

Utbildning ska ordnas i den grad som motsvarar antalet integrationskunder som bor i kommunen och behoven av integration och sysselsättning. Utbildningens syftar till att främja vägar till arbetslivet och fortsatta studier, vilket av utbildningen förutsätter mångsidiga metoder för genomförande som beaktar behoven hos de integrationskunder som ger sig direkt ut i arbetslivet och dem som tar sikte på en yrkes- eller högskoleutbildning. Dessutom ska i genomförandet av integrationsutbildningen tas hänsyn till stärkande av arbets- och funktionsförmågan, till exempel behoven för integrationskunder som behöver rehabiliteringsstöd. Utbildningen kan för varje målgrupp innehålla moduler som främjar fortsatta vägar till exempel till yrkesinriktade studier eller högskolestudier och företagande. Inom och mellan utbildningsmodulerna kan det förekomma till exempel inläring på arbetsplatsen, perioder då man får bekanta sig med arbetslivet, arbetsprövning, arbete med lönesubvention samt tjänster inom den tredje sektorn och frivilligarbete.

Särskilda behov hos integrationskunder utanför arbetskraften kan till exempel vara förknippade med att kombinera utbildning och vård av barn. Möjligheterna för arbetande integrationskunder att delta i utbildning främjas bland annat genom att ordna utbildningar kvällstid. Den föreslagna bestämmelsen begränsar inte målgruppen för integrationsutbildningen enbart till integrationskunder utan integrationsutbildning kan ordnas även för invandrare som inte längre är berättigade till en integrationsplan, men har behov av integrationsutbildning.

Kommunen ska vägleda en integrationskund, vars läroplikt har upphört, till att delta i en integrationsutbildning som ordnas av kommunen eller av en annan aktör. Kommunen kan alltså genomföra integrationsutbildningen själv eller vägleda integrationskunden till att delta i en integrationsutbildning som ordnas av en annan aktör om det är motiverat med tanke på integrationskundens behov. Utöver kommunbaserade metoder för genomförande kan man då integrationsutbildningen genomförs i samarbetet mellan kommuner utnyttja regionala och riksomfattande metoder för genomförande om man genom det kan bidra till att skräddarsy utbildningar för olika integrationskunders behov.

Enligt 2 mom. kan integrationsutbildningen för en integrationskund som är anmäld som arbetslös arbetssökande i enlighet med 1 kap. 3 § 1 mom. 3 punkten i lagen om ordnande av arbetskraftsservice ordnas i regel som arbetskraftsutbildning enligt bestämmelserna i

lagförslaget om ordnande av arbetskraftsservice. För integrationsutbildning som ordnas i form av arbetskraftsutbildning tillämpas bestämmelserna om kommunernas organiseringsansvar i 2 kap. i lagförslaget om ordnande av arbetskraftsservice. Inom sysselsättningsområdet ska arbetskraftsmyndigheten i ansvarskommunen eller samkommunen således svara för den integrationsutbildning som ordnas som arbetskraftsutbildning.

På integrationsutbildning som ordnas som arbetskraftsutbildning ska bestämmelserna i 7 kap. 2–6 § i lagförslaget om ordnande av arbetskraftsservice tillämpas på antagningen av studerande, de studerandes rättigheter och skyldigheter, avbrytande av studierna, utbildningsrelaterad inläring i arbetet och gemensam upphandling av utbildning.

Integrationsutbildning kan för integrationskunder genomföras också som frivilliga studier. Det här gäller speciellt integrationskunder som står utanför arbetskraften och som inte är den primära målgruppen för arbetskraftsutbildningen. Även för integrationskunder som är arbetslösa arbetssökande kan integrationsutbildningen genomföras i form av frivilliga studier. Till dessa delar är utbildning i grundläggande litteracitet inom fritt bildningsarbete och grundläggande utbildning för vuxna viktiga.

Enligt 3 mom. ansvarar kommunen dessutom för att samordna integrationsutbildningen med introduktionsperioden och den arbetskraftsservice som avses i 7 kap. i lagförslaget om ordnande av arbetskraftsservice liksom med det nationella utbildningssystemet på ett sätt som ger invandraren tillgång till samordnade tjänstehelheter som främjar sysselsättning och yrkeskompetens. Genom att samordna planeringen och genomförandet av planeringen och genomförandet av olika tjänster säkerställs att invandraren har tillgång till ändamålsenliga tjänstehelheter för kompetensutveckling och som svarar mot behoven både hos olika integrationskunder och på arbetsmarknaden i regionen. Effektivt samordnande med det nationella utbildningssystemet är väsentligt vid identifiering av invandrarnas tidigare kompetens och i samarbete med läroanstalter för att vägleda till rätt utbildningsväg.

26 §. Stöd för frivilliga studier. Den föreslagna paragrafen om stöd för frivilliga studier motsvarar till innehållet bestämmelsen i den gällande integrationslagen. Frivilliga studier ska främja integrationskundens integration och sysselsättning. Enligt det föreslagna 1 mom. har en integrationskund som bedriver frivilliga studier rätt till arbetslöshetsförmån enligt de förutsättningar som föreskrivs i denna lag och i lagen om utkomstskydd för arbetslösa om integrationskunden har ett utbildningsbehov som arbetskraftsmyndigheten i en kommun eller samkommun enligt lagförslaget om ordnande av arbetskraftsservice konstaterat och arbetskraftsmyndigheten bedömer att frivilliga studier stöder integrationskundens integration och sysselsättning. Dessutom ska utbildningen ha överenskommit i integrationsplanen och de övriga förutsättningarna som föreskrivs i detta kapitel vara uppfyllda.

Integrationsfrämjande frivilliga studier ska överenskommas i integrationsplanen innan studierna inleds. Detta motsvarar bestämmelserna i 9 kap. 1 § i lagförslaget om ordnande av arbetskraftsservice. Integrationsplanen för integrationskunden kan ersätta sysselsättningsplanen. Beslut om stöd för frivilliga studier kan av vägande skäl fattas efter att studierna har börjat. Hos en invandrare kan ett sådant vägande skäl också vara till exempel att studierna inleds innan invandraren har beviljats uppehållstillstånd som ger rätt att registrera sig som arbetslös arbetssökande. I fortsättningen kan som vägande skäl betraktas också till exempel det att invandraren som 17-åring har inlett studier inom den grundläggande utbildningen för vuxna eller personen har anlänt till landet som asylsökande utan vårdnadshavare och har inlett studierna som läropliktig. På det här sättet svarar man mot behovet att precisera de situationer för unga 17-åringa invandrare där stöd för studier som inlett

som läropliktig kan förlängas med arbetslöshetsförmån när integrationskunden fyller 18 år. Genom preciseringen svarar man mot de ändringar som kommit i och med läroplikten genom vilka personer under 18 år som inte fullgjort läroplikten inte har rätt till arbetslöshetsförmån.

Stödtiden för frivilliga studier är den samma som anges i 9 kap. 4 § i lagförslaget om ordnande av arbetskraftsservice. Enligt bestämmelsens 1 mom. kan en studiehelhet stödjas under högst 24 månader och enligt 2 mom. grundläggande utbildning för vuxna under högst 48 månader. Om en arbetssökande lägger fram en utredning från utbildningsproducenten om ett tillfälligt avbrott i studierna och avbrottet har en giltig orsak, minskar den maximala tiden enligt 1 mom. inte under avbrottet. En utredning ska läggas fram utan dröjsmål efter det att studierna avbrutits.

Enligt det föreslagna 2 mom. ska bestämmelser om rätten till kostnadsersättning under tiden för studierna finnas i 30 § och 11 kap. i lagförslaget om ordnande av arbetskraftsservice.

27 §. Allmänna förutsättningar för stöd för frivilliga studier. I paragrafen föreskrivs det om integrationskundens frivilliga studier som stöds med arbetslöshetsförmåner och det motsvarar till innehållet huvudsakligen bestämmelsen i den gällande integrationslagen. Enligt det föreslagna 1 mom. krävs det för att frivilliga studier som främjar integrationskundens integration och sysselsättning ska stödjas med arbetslöshetsförmån att det är fråga om studier i finska eller svenska eller att studierna sker i huvudsak på finska eller svenska. Frivilliga studier kan också ske på det finska teckenspråket eller som studier i finska med blisssymboler.

I huvudsak kan andra studier än sådana som sker på finska eller svenska inte anses stödja invandrarens integration och sysselsättning i tillräcklig omfattning. I huvudsak åsyftar dock att till exempel korta studieperioder på engelska är möjliga. I paragrafen ska som ett nytt element anges ett 2 mom. enligt vilket även studier som sker på något annat språk kan stödjas med arbetslöshetsförmån om de ingår i den samhällsorientering som avses i 23 §.

Enligt det föreslagna 3 mom. kan i frivilliga studier som stöds utöver studierna dessutom ingå inlärning i arbete eller verksamhet inom en medborgarorganisation eller någon annan frivilligverksamhet. Minst hälften av understödda frivilliga studier ska bestå av studier. Enligt den gällande lagen ska minst hälften av understödda frivilliga studier bestå av studier eller fullgörandet av därtill anslutna uppgifter. Det föreslås dock att andelen studier med undervisning i jämförelse med uppgifter som ska fullgöras självständigt ska fastställas.

28 §. Förutsättningar för frivilliga studier. I den föreslagna paragrafen ska det finnas en förteckning över hurudana studier kan stödjas som frivilliga studier. Förteckningen i det föreslagna 1 mom. över förutsättningar för frivilliga studier motsvarar i huvudsak förteckningen enligt 9 kap. 2 § i lagförslaget om ordnade av arbetskraftsservice och bestämmelsen i den gällande integrationslagen. Förteckningen ska dessutom kompletteras och uppdateras för att motsvara de ändringar som skett i lagstiftningen om utbildningssystemet.

När kriterierna i 26 och 27 § uppfylls kan som frivilliga studier stödjas studier om vilka det föreskrivs i lagen om grundläggande utbildning, om invandraren inte har de kunskaper och färdigheter som nås i den grundläggande utbildningen eller om vilka det föreskrivs i gymnasielagen, i det fall att avsaknaden av utbildning utgör ett hinder för yrkesmässig utveckling. Som frivilliga studier kan också stödjas studier om vilka det föreskrivs i lagen om yrkesutbildning (531/2017), yrkeshögskolelagen (932/2014) eller universitetslagen (558/2009) och som leder till yrkesinriktad grundexamen, yrkesexamen, specialyrkesexamen eller till lägre

eller högre högskoleexamen som avläggs vid universitet eller yrkeshögskola, eller som syftar till att avlägga delar av nämnda examina, samt tilläggsutbildning och fortbildning enligt nämnda lagar och öppen undervisning vid universitet och yrkeshögskolor. Dessutom möjliggörs stöd för specialiseringsutbildning och yrkeshögskolornas förberedande utbildning frivilligt med arbetslöshetsförmån.

Till förteckningen fogas lagen om utbildning som handleder för examensutbildning (1215/2020) som trädde i kraft den 1 augusti 2021 och som bland annat möjliggör frivilligt stöd för utbildning som handleder för yrkesutbildning och gymnasieutbildning med arbetslöshetsförmån från den 1 augusti 2022. Utbildning som handleder för examen har också kunnat stödjas med stöd av den gällande integrationslagen och därför är det fråga om en revidering av bestämmelsen.

I fråga om studier inom det fria bildningsarbetet revideras bestämmelsen genom att lägga till en möjlighet att med arbetslöshetsförmån stödja studier i läs- och skrivkunighet. Genom ändringen svarar man mot de ändringar som skett i organiseringsansvaren för utbildningen inom läs- och skrivkunighet genom vilka utbildningen inom läs- och skrivkunighet som tidigare ordnades som arbetskraftsutbildning överfördes och blev en del av utbildningen inom det fria bildningsarbetet och den grundläggande utbildningen för vuxna. Dessutom kan man stödja integrationsutbildning och studier enligt 24 § om vilka det föreskrivs i lagen om fritt bildningsarbete (632/1998), om utbildningen ökar yrkesfärdigheterna och behörigheten och en utbildnings- eller studieplan över studierna uppvisas. Om invandraren frivilligt studerar inom studier som gör personen behörig i sitt yrke i Finland kan studierna också stödjas. Det här förbättrar bland annat möjligheterna för högt utbildade invandrare att bli behöriga i sitt yrke i Finland och stödjer således sysselsättningsmöjligheterna.

Stöd för frivilliga studier är *enligt det föreslagna 2 mom.* möjligt även för annan utbildning än de studier som avses i 1 mom., om utbildningen uppfyller de kriterier som anges i 26 och 27 §. Paragrafens 2 mom. motsvarar den gällande integrationslagen, men motiveringen till bestämmelsen kompletteras för att motsvara det mångsidiga utbildningsutbudet. Bestämmelsen ger mera omfattande möjligheter än i 1 mom. att till exempel studera finska eller svenska och frivilligt utveckla yrkeskompetensen med stöd av arbetslöshetsförmån. Dessutom möjliggör momentet till exempel stöd för flerspråkig samhällsorientering och introduktionsutbildning som ordnas av invandrarorganisationer eller andra organisationer.

29 §. *Fortsatta frivilliga studier efter att maximitiden för integrationsplanen eller den sektorsövergripande integrationsplanen har uppfyllts.*

Paragrafen är ny och den möjliggör slutförande av en frivillig studiehelhet som stöds med arbetslöshetsförmån enligt 26 § i denna lag i situationer där maximitiden för integrationsplanen enligt 21 § uppfylls mitt i en pågående frivillig studiehelhet som stöds. Med hjälp av bestämmelsen avlägsnas de situationer som uppkommit i ledytan mellan lagen om främjande av integration och lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice (i fortsättningen lagförslaget om ordnande av arbetskraftsservice) där personer blivit lidande då studier på heltid stöds med arbetslöshetsförmån på det sätt som avses i integrationslagen och integrationsplanens giltighetstid upphör medan studierna fortfarande pågår, vilket har lett till att integrationskunden förlorat sin rätt till arbetslöshetsförmån helt. Stödet för frivilliga studier som stöds enligt integrationslagen kan inte heller direkt förlängas med stöd av lagförslaget om ordnande av arbetskraftsservice eftersom tidigare studier kan stödjas med arbetslöshetsförmån

med stöd av den lagen i princip endast då avbrottet i studierna har pågått i minst ett år. Genom bestämmelserna främjas slutförande av redan påbörjade studier och avlägsnas avbrott i studierna till följd av att integrationsplanen giltighet har upphört.

Det föreslagna *1 mom.* ska tillämpas på integrationskunder som inte har fyllt 25 år då maximitiden på 2 eller 4 år för integrationsplanen eller den sektorsövergripande integrationsplanen enligt 21 § i denna lag har uppfyllts. Genom bestämmelsen tryggas möjligheterna att utveckla kompetensen för unga integrationskunder och främjas genomförandet av studier på andra stadiet eller eftergymnasiala studier i synnerhet för lågutbildade integrationskunder under 25 år.

Varaktigheten för integrationsplanen för integrationskunder under 25 år kan med stöd av denna lag förlängas med högst ett år för fortsatta frivilliga studier som stöds med arbetslöshetsförmån. En förutsättning är dock att de villkor enligt 30 § som anges i 9 kap. 3–8 § i lagförslaget om ordnande av arbetskraftsservice och villkoren i 26 och 27 § i denna lag fortfarande uppfylls. En förlängning av integrationsplanen för fortsatta frivilliga studier förutsätter således också att det finns kvar av den stöd tid för frivilliga studier som ska anges i 9 kap. 4 § i lagförslaget om ordnande av arbetskraftsservice. På fortsatta studier tillämpas i situationer som avses i 1 mom. också rättigheter och skyldigheter enligt integrationslagen och integrationsplanen, till exempel rätten till kostnadsersättning kvarstår.

Det föreslagna *2 mom.* gäller integrationskunder som har fyllt minst 25 år då maximitiden på 2 eller 4 år för integrationsplanen eller den sektorsövergripande integrationsplanen enligt 21 § i denna lag har uppfyllts. Med stöd av denna lag har de möjlighet att fortsätta med frivilliga studier som stöds med arbetslöshetsförmån när maximitiden på två eller fyra år för integrationsplanen eller den sektorsövergripande integrationsplanen uppfylls även om planens varaktighet upphör. I dessa situationer avslutas integrationsplanen och för personen utarbetas en sysselsättningsplan enligt 1 kap. 3 § 1 mom. 6 punkten i lagförslaget om ordnande av arbetskraftsservice eller en ersättande plan, såsom en aktiveringsplan eller en sektorsövergripande sysselsättningsplan, enligt 1 kap. 3 § 1 mom. 7 punkten. Ett villkor för en förlängning av stödet är dock inte att man i planen i fråga kommer överens om dessa fortsatta frivilliga studier utan stödet grundar sig på 29 § 2 mom. i integrationslagen. I 30 § 2 mom. ska det föreskrivas om rätten till kostnadsersättning och rätten till arbetslöshetsförmån i situationer som avses i 29 § 2 mom.

I fråga om slutförande av en studiehelhet som överenskommit under integrationsplanens giltighetstid och som stöds med arbetslöshetsförmån tillämpas i situationer som avses i 2 mom. inte kravet på ett års avbrott i tidigare studier enligt 9 kap. 2 § 2 mom. i lagförslaget om ordnande av arbetskraftsservice. Eftersom bestämmelsen gör det möjligt att slutföra studier som överenskommit i integrationsplanen, tillämpas för studier som ska slutföras således inte heller krav som gäller andra studier enligt 9 kap. 2 § i den lagen. Därför tillämpas villkoren i 27 § i integrationslagen på de krav som gäller studiernas innehåll och enligt 29 § 2 mom. i integrationslagen är det möjligt att fortsätta med till exempel språkstudier.

Ett villkor för fortsatt stöd för studier med arbetslöshetsförmån är att det återstår av maximitiden för den studiehelhet som stöds enligt 9 kap. 4 § i lagförslaget om ordnande av arbetskraftsservice. För studier som slutförs efter att maximitiden för integrationsplanen är uppfylld tillämpas den maximitid som anges ovan för en studiehelhet som stöds och längden på den studiehelhet som stöds kan i sin helhet inte överstiga 24 månader eller när det gäller grundläggande utbildning för vuxna 48 månader.

30 §. Tillämpning av lagen om ordnande av arbetskraftsservice på frivilliga studier. På överenskommelse om frivilliga studier som ingår i integrationsplanen och stöds med arbetslöshetsförmån, på stödtiden, integrationskundens skyldigheter, uppföljning av och avbrott i studier samt integrationskundens och utbildningsproducentens informationskyldighet tillämpas vad som föreskrivs i 9 kap. 3–8 § i lagförslaget om ordnande av arbetskraftsservice. Skrivelsen motsvarar bestämmelsen i den gällande integrationslagen.

Enligt det föreslagna 2 mom. tillämpas när integrationskundens frivilliga studier stöds med arbetslöshetsförmån på grundval av 29 § 2 mom inte bestämmelserna om rätten till kostnadsersättning i 11 kap. 5 § i lagförslaget om ordnande av arbetskraftsservice, och inte heller tillämpas bestämmelserna om rätten till arbetslöshetsförmån i 2 a kap. i lagen om utkomstskydd för arbetslösa på dessa studier. Bestämmelserna i 2 a kap. i lagen om utkomstskydd för arbetslösa gäller förfaranden som är arbetskraftspolitiskt klandervärda. På så sätt har en person inte rätt till kostnadsersättning och nekande till frivilliga studier leder inte heller till att det sätts ut en tid utan ersättning. Bestämmelsen gäller endast personer över 25 år på det sätt som föreskrivs i 29 §.

8 kap Ersättning för kostnader

Det föreslås bestämmelser som ersättning för kostnader till kommunerna och välfärdsområdena för att ordna tjänster enligt denna lag i 8 kap. på motsvarande sätt som i 6 kap. i den gällande integrationslagen. Ersättningar enligt den gällande integrationslagen har dock huvudsakligen betalats för mottagning av de personer som avses i 2 § 2 och 3 mom. och främjande av integration. Eftersom det i lagförslaget om främjande av integration föreslås att kommunen i en större omfattning än tidigare ska ansvara också för att ordna integrationsfrämjande tjänster för andra personer än dem som nämns ovan, föreslås det ersättning till kommunerna för kostnader som detta medför som en del av statsandelen för basservice på det sätt som föreskrivs i lagen om statsandel för kommunal basservice (618/2021). Det är också meningen att ersättningssystemet till vissa delar ska förenklas.

Kommunernas och samkommunernas finansiering består av flera olika källor. Invandrarna är i egenskap av kommuninvånare med i beräkningsgrunderna för den statliga finansieringen för kommunerna och välfärdsområdena och därför är kalkylerade eller ersättningar som söks separat en liten del av finansieringen av integrationsfrämjande tjänster. Dessutom är det bra att ta hänsyn till att varken kalkylerade ersättningar eller annan kalkylerad finansiering med allmän täckning är ”öronmärkt” för ett visst ändamål, utan kommunen eller välfärdsområdet ska besluta om hur alla deras totala intäkter från olika källor ska fördelas för att fullgöra deras lagstadgade uppgifter. En närmare beskrivning av kommunernas och välfärdsområdenas finansiering finns i avsnitt 2 Bedömning av nuläget och i dess underavsnitt 2.8 Finansiering av integrationsfrämjande.

Utöver ersättningar enligt den gällande integrationslagen har arbets- och näringsministeriet stött de kommuner som tar emot flyktingar med extra stöd som finansieras genom EU:s asyl-, migrations- och integrationsfonds (AMIF) anslag för vidarebosättning under AMIF-programperioden 2014–2020. Stödet till kommunerna för att ta emot flyktingar och främja integration genom AMIF-fondens anslag för vidarebosättning fortsätter också under den nya programperioden 2021–2027.

Enligt den gällande integrationslagen betalar staten ersättning till kommunerna. Enligt lagen om ordnande av social- och hälsovård (612/2021) överförs organiseringsansvaret för social-

och hälsovården från kommunerna till välfärdsområdena från och med den 1 januari 2023. Därför kan den nuvarande ersättningen till kommunerna för till exempel särskilda kostnader inom social- och hälsovård slopas och ersättningar betalas till denna del till välfärdsområdena. I och med reformen av utkomststödet ska ersättningar som hänför sig till utkomststödet i fortsättningen betalas till välfärdsområdet. Undantag föreslås dock för kommuner i landskapet Åland och Helsingfors stad.

Dessa ändringar föreslås genom regeringens proposition till riksdagen med lagar om ändring av lagen om sektorsövergripande samservice som främjar sysselsättningen och lagen om främjande av integration (RP xx/2022 rd).

58 §. Statens ersättning till kommunen och välfärdsområdet. Den föreslagna paragrafen innehåller på motsvarande sätt som nuvarande reglering en allmän bestämmelse om att kostnaderna för att ordna de tjänster som avses i lagen ska ersättas med statens medel, men i och med reformen av social- och hälsovården ska kostnader utöver kommunerna också ersättas till välfärdsområdena. Enligt *1 mom.* ska närings-, trafik- och miljöcentralernas samt arbets- och näringsbyråernas utvecklings- och förvaltningscenter inom ramen för statsbudgeten ersätta kommunen och välfärdsområdet för kostnaderna för anordnandet av de tjänster som avses i denna lag enligt vad som föreskrivs i detta kapitel.

Enligt *1 mom.* är förutsättningen för ersättning för en kommun som hör till något annat landskap än Åland att ett integrationsprogram enligt 11 § har utarbetats i kommunen. För en kommun inom landskapet Åland är förutsättningen för ersättning att kommunen har utarbetat ett sådant program för integrationsfrämjande som avses i 26 § i landskapslagen om främjande av integration (Ålands författningssamling 2012/74).

Enligt den gällande integrationslagen betalas ersättning förutsatt att kommunen har gjort upp ett program för integrationsfrämjande i kommunen enligt 32 § i lagen om främjande av integration eller ett program för integrationsfrämjande som avses i 26 § i landskapslagen om främjande av integration och ingått ett avtal enligt 41 § i denna lag med närings-, trafik- och miljöcentralen. Paragrafen om utarbetande av kommunens program för integration slopas, men kommunen ska fortfarande ha allmänt ansvar och samordningsansvar för planeringen, utvecklingen och uppföljningen av integrationsfrämjande på lokal nivå. Kommunen ska dock ordna ett integrationsprogram med de tjänster och åtgärder enligt 11 § 1 och 2 mom. som främjar integrationskundens integration och sysselsättning. Integrationsprogrammet ska utarbetas i form av ett dokument som beskriver tjänsterna i inledningsskedet av integrationen, de ansvariga aktörerna för tjänsterna samt samarbetet med andra aktörer i anslutning till tjänsterna. Detta dokument ersätter kommunens integrationsprogram enligt den gällande lagen som en förutsättning för de ersättningar som betalas till kommunerna.

Dessutom krävs det för att ersättningar som betalas till kommunen att kommunen har ingått ett avtal enligt 40 § med närings-, trafik- och miljöcentralen. I kommunerna fattas beslut om mottagning av kvotflyktingar och andra kommunplatser på politisk nivå och avtalet är ett konkret medel som grund för beslutsfattande. Under avtalsprocessen diskuterar närings-, trafik- och miljöcentralen och kommunen om allmänna förutsättningar för att ta emot flyktingar och främja integration samt om de nödvändiga tjänster som kopplas till mottagningen. I och med avtalet anses kommunen ha förberett sig att ta emot flyktingar och en rätt till ersättning från staten som betalas för flyktingar uppstår.

Enligt *2 mom.* betalas ersättning från det att den första hemkommunen registrerades i befolkningsdatasystemet för den person vars boende i kommunen eller erhållande av

välårsområdets tjänster är grunden för att ersättning betalas. Om den person, vars boende i kommunen eller erhållande av välårsområdets tjänster är grunden för att ersättning betalas, inte har uppehållstillstånd när han eller hon kommer till landet eller sedan uppehållstillstånd beviljats inte kan få en hemkommun enligt lagen om hemkommun (201/1994), betalas enligt 3 mom. ersättning från det att personen beviljades uppehållstillstånd. Sådana personer kan vara till exempel personer som fått uppehållstillstånd med stöd av 51 eller 89 § i utlänningslagen. I huvudsak motsvarar 2 och 3 mom. nuläget, men de preciseras genom att fastställa ersättningstidpunkten för välårsområdet.

I 4 mom. ska det för tydlighetens skull föreskrivas om på vilka paragrafer inledningstidpunkten för betalning av ersättning enligt 2 och 3 mom. inte ska tillämpas. För det första ska tidpunkten inte tillämpas på de statsandelar som avses i 59 §, eftersom statsandelarna betalas på det sätt som anges i lagen om statsandel för kommunal basservice. För det andra kan ersättningar för det utkomststöd som avses i 62 § eller 66 § uppstå redan innan personen flyttar till landet eller kommunen. Beslutet om utkomststöd kan fattas på förhand för en person och kostnader för återflyttning uppstår också innan personen anländer till landet. Kostnader för beredskap att ta emot personer enligt 63 § i lagförslaget uppstår redan innan personen anländer till kommunen eller till landet och det ska föreskrivs särskilt om tidpunkten för dem i paragrafen i fråga. Enligt 66 § i lagförslaget betalas ersättning för den tid personen bor i landet och där finns inget krav på anteckning om hemkommun.

Dessutom kan ersättningar för ett offer för människohandel enligt 67 § betalas också för en finsk medborgare och därför är det behövt att föreskriva att ersättningar enligt 67 § när det gäller ett offer för människohandel kan betalas från det att han eller hon omfattas av hjälpsystemet enligt lagen om mottagande av personer som söker internationellt skydd och om identifiering av och hjälp till offer för människohandel.

59 §. Statsandel. Paragrafen är ny. Ordnandet av vägledning och rådgivning enligt 9 § i denna lag utgör ett nytt statsandelsåliggande för kommunerna. Dessutom är en bedömning enligt 12 eller 13 § samt utarbetande av en plan enligt 14, 15 och 19 § för någon annan person än en som avses i 2 § 3 eller 4 mom. eller en arbetslös arbetssökande enligt lagförslaget om ordnande av arbetskraftsservice nya statsandelsåligganden för kommunerna. Även ordnande av flerspråkig samhällsorientering enligt 23 § för en annan person än en som avses i 2 § 3 och 4 mom. är ett nytt statsandelsåliggande för kommunen.

Enligt den gällande lagen betalas kalkylerad ersättning till kommunerna för kostnader för anordnande av inledande kartläggning. Den kalkylerade ersättningen för anordnande av inledande kartläggning är 700 euro per person. Under lagens giltighetstid har kommunerna gjort tämligen få inledande kartläggningar. Under de senaste åren har det sökts ersättning från staten med stöd av integrationslagen för 200–400 inledande kartläggningar. Den inledande kartläggning enligt den gällande integrationslagen ska ersättas med en bedömning av behovet av integrations- och kompetenstjänster och kostnaderna som den medför ska ersättas till kommunerna för att minska det administrativa arbetet som statsandelsåliggande för andra personer än sådana som avses i 2 § 3 och 4 mom eller arbetslösa arbetssökande enligt lagen om ordnande av arbetskraftsservice.

Utgående från bedömningen av behovet av integrations- och kompetenstjänster utarbetas för personen en integrationsplan och personen vägleds till de tjänster som behövs. Som statsandelsåliggande ersätts kommunerna också för kostnader för utarbetande och uppföljning av en integrationsplan och vägledning till tjänster enligt planen när det gäller andra personer

än sådana som avses i 2 § 3 och 4 mom och arbetslösa arbetssökande enligt lagförslaget om ordnande av arbetskraftsservice. För att kostnaderna för ordnande av flerspråkig samhällsorientering speciellt ska rikta sig till de kommuner till vilka det tas personer enligt 2 § 3 och 4 mom. är det ändamålsenligt att även kostnaderna för det är en del av den kalkylerade ersättningen för dem. Dessutom betalas kalkylerad ersättning mera i rätt tid och inte med en fördröjning som statsandelen. I paragrafen ska det hänvisas till lagen om statsandel för kommunal basservice där det föreskrivs om statsandelen och grunderna för hur den fastställs.

Bedömningen av behovet av kompetens- och integrationstjänster, utarbetande och uppföljning av integrationsplan samt servicehandledning för sådana personer som avses i 2 § 3 och 4 mom. ska ingå i den kalkylerade ersättningen till kommunerna. För arbetslösa arbetssökande enligt lagen om ordnande av arbetskraftsservice fastställs finansieringen för bedömning av behovet av kompetens- och integrationstjänster, utarbetande och uppföljning av integrationsplan, servicehandledning och integrationsutbildning som avses i 24 § och som ordnas som arbetskraftsutbildning på det sätt som besluts och föreskrivs i reformen av arbetskraftsservicen.

60 §. Kalkylerad ersättning till kommunen. Enligt 1 mom. betalas till kommunen ur statens medel kalkylerad ersättning för mottagning, bedömning av kompetens- och integrationsbehovet, utarbetande av en integrationsplan, vägledning och rådgivning samt för ordnande av flerspråkig samhällsorientering, integrationsutbildning som ordnas som arbetskraftsutbildning, tolkning och annan integrationsfrämjande verksamhet för en person som avses i 2 § 3 och 4 mom. Under de senaste åren har kalkylerad ersättning betalats på så sätt att för en person som fyllt 7 år betalas 2 300 euro per år och för personer under 7 år betalas 6 845 euro per år. Bestämmelser om ersättningsbeloppen finns i statsrådets förordning om ersättning av statens medel för kommunens kostnader för främjande av integration (1393/2011). Närmare information om det totala beloppet för den kalkylerade ersättningen finns i avsnitt 4.2.1 Ekonomiska konsekvenser.

För bedömning av behovet av kompetens- och integrationstjänster enligt 13 § ovan, medverkan i utarbetande av den flerspråkiga integrationsplanen enligt 15 § och ordnande av integrationsfrämjande social- och hälsovårdstjänster ska en del av den kalkylerade ersättning som i nuläget betalas till kommunerna betalas till välfärdsområdena i enlighet med 61 §. Motsvarande fördelning föreslås i regeringens proposition till riksdagen med lagar om ändring av lagen om sektorsövergripande samservice som främjar sysselsättningen och lagen om främjande av integration (RP xx/2022 rd).

Detta ska dock inte gälla landskapet Åland eller Helsingfors stad. Enligt den gällande integrationslagen ersätts kostnader för mottagande av personer som avses i 2 § 2 och 3 mom. också till kommuner i landskapet Åland. Inrättandet av välfärdsområden och lagen om välfärdsområdenas finansiering gäller inte landskapet Åland och därför ska den kalkylerade ersättning som betalas till kommuner i landskapet Åland inte särskiljas från den kalkylerade ersättningen till välfärdsområdet, utan kalkylerad ersättning betalas även i fortsättning till kommuner i landskapet Åland även när det gäller integritetsfrämjande social- och hälsovårdstjänster. Till Helsingfors stad betalas separat en kalkylerad ersättning enligt denna paragraf och enligt 62 §, så att Helsingfors i sin ekonomi kan separera annan verksamhet från finansieringen av social- och hälsovården samt räddningsväsendet. Undantagen som gäller kommuner i landskapet Åland och Helsingfors stad föreslås i regeringens proposition till riksdagen med lagar om ändring av lagen om sektorsövergripande samservice som främjar sysselsättningen och lagen om främjande av integration (RP xx/2022 rd).

Enligt en bedömning riktar sig 95 procent av den nuvarande kalkylerade ersättningen som betalas för personer under 7 år till de integrationsfrämjande tjänster som kommunen ordnar, såsom ordnande av småbarnspedagogik och annan service för barn. Enligt bedömningen riktar sig 70 procent av den nuvarande kalkylerade ersättningen som betalas för personer över 7 år till de integrationsfrämjande tjänster som kommunen ordnar, såsom bedömning av kompetens och servicebehov, utarbetande och uppföljning av integrationsplan, vägledning och rådgivning samt ordnande och utveckling av annan verksamhet som stödjer integrationen. Den kalkylerade ersättningen ska som verksamhet som stödjer integration av personer enligt 2 § 3 och 4 mom. täcka också bland annat bildnings-, kultur-, motions- och fritidstjänster, tjänster för barn och unga, främjande av välbefinnande och hälsa samt åtgärder och tjänster som främjar delaktighet, förebygger rasism och främjar goda befolkningsförhållanden. En invandrare som har ett giltigt uppehållstillstånd och hemkommun i Finland är likvärdigt berättigad till alla kommunens tjänster, varvid också kommunens bastjänster för invandrare ordnas i kommunen och finansieras som en del av finansieringen av basservicen. Främmande språk är en del av de kalkylerade kostnaden för statsandelen.

Enligt 48 § i den gällande integrationslagen kan kommunen ersättas för kostnaderna för tolkning som kommunen ordnat för personer som avses i 2 § 2 och 3 mom i enlighet med de faktiska kostnaderna och i form av ersättningar som ska sökas separat. Enligt Arbets- och näringsministeriets anvisning om ersättning till kommunerna för kostnader som uppstår vid tillämpning av lagen om främjande av integration⁶ ersätts kommunen för kostnaderna om de tolkningstjänster som anlitas hänför sig till social- och hälsovårdstjänster som ordnas för en person som avses i 2 § 2 och 3 mom. i integrationslagen, uppgörande av en integrationsplan, anlåtande av integrationsfrämjande tjänster i det inledande skedet av ankomsten till landet, introduktion till kommunen (att handla i butiken, sköta ärenden på posten och hos myndigheter, använda kollektivtrafik) samt till samarbetet mellan skola och hem eller daghem och hem. År 2021 betalades cirka 36,5 miljoner euro kalkylerad ersättning till kommunerna och de ersättningar som söktes för tolkning uppgick till cirka 14,8 miljoner euro.

För att förenkla ersättningssystemet och minska det administrativa arbetet graderas de kostnader som ordnandet av tolkning medfört till en del av den kalkylerade ersättningen till kommunen och välfärdsområdet. Kostnaderna för tolkning fördelas dock i annan proportion till kommunen och välfärdsområdet än den kalkylerade ersättningen på grund av att kostnaderna för tolkning är mer koncentrerade till social- och hälsovården. När det gäller tolkning föreslås det att x procent betalas till kommunerna och x procent till välfärdsområdena.

Enligt den gällande lagen finns ingen tidsgräns för ersättningar för tolkning. Enligt propositionen ska det finnas en tidsgräns för de kalkylerade ersättningarna. Det är dock bra att beakta att detta inte påverkar det totala beloppet ersättningar för tolkning eftersom ökningen av den kalkylerade ersättningen som tolkningen medför grundar sig på de ersättningar som i nuläget betalats till kommunerna genom att det totala beloppet ersättningar för tolkning divideras med antalet personer som omfattas av de kalkylerade ersättningarna. Individens behov av tolkning kan variera, en del invandrare kan behöva hjälp med översättning längre medan en del under en kortare tid. Kommunen eller välfärdsområdet kan finansiera kostnaderna för tolkning med den kalkylerade ersättning som den fått eller med annan finansiering som beskrivs ovan, eftersom den kalkylerade ersättningen precis som det beskrivs ovan inte är öronmärkt. Dessutom för det med sig inbesparingar för kommunen och

⁶ Arbets- och näringsministeriets anvisning om ersättning till kommunerna för kostnader som uppstår vid tillämpning av lagen om främjande av integration (01.04.2021 VN/9190/2021-TEM-1).

välårsområdet då den administrativa bördan minskar när ersättningar för tolkning inte längre ska ansökas separat.

Kommunen kan dessutom påverka behovet av tolkning genom att ordna språkutbildning för invandrare, till exempel som integrationsutbildning eller stödd med barn tillsyn inkluderad i kommunens integrationsprogram. Behovet av tolkning kan också påverkas genom språkkunnig personal i kommunen eller välårsområdets vilket bidrar till att kunderna kan få service på sitt modersmål eller på ett annat språk som de behärskar bra även utan tolk.

Kommunen och välårsområdet ska dock sörja för att invandrare och integrationskunder får service på ett språk som de förstår. Närmare bestämmelser om översättning och tolkning finns i 5 §.

Enligt riktlinjerna i reformen av arbetskraftsservicen överförs finansieringen av den integrationsutbildning som ordnas som arbetskraftsutbildning graderat som en del av den kalkylerade ersättningen till kommunerna för de personer som avses i 2 § 3 och 4 mom. Då utformar de personer som fyllt 18 år en ny betalningskategori för betalning av kalkylerad ersättning eftersom ersättningsbeloppet är större än för 7–17-åringar även om fördelningsprocenten är enhetlig. Finansieringen av integrationsutbildningen graderas till en del av den kalkylerade ersättningen som ska betalas för det första året eftersom målet är att vägleda integrationskunderna så snabbt som möjligt till integrationsfrämjande tjänster. Av samma orsak läggs finansieringen av flerspråkig samhällsorientering till den kalkylerade ersättning som betalas för det första året för personer som fyllt 18 år.

Enligt det föreslagna 2 mom. betalas kalkylerad ersättning för tre år från det att den första hemkommunen registrerades i befolkningsdatasystemet för den person vars boende i kommunen är grunden för att ersättning betalas. Om den person, vars boende i kommunen är grunden för att ersättning betalas, inte har uppehållstillstånd när han eller hon kommer till landet eller sedan uppehållstillstånd beviljats inte kan få en hemkommun enligt lagen om hemkommun, betalas ersättning från det att personen beviljades uppehållstillstånd. I fråga om en person som har tagits till Finland inom den flyktingkvot som avses i 90 § i utlänningslagen betalas kalkylerad ersättning dock för fyra år. Ersättning kan inte betalas för längre än tre eller fyra år även om myndigheterna förlänger integrationstiden för de personer som avses i 2 § 3 och 4 mom. till över tre år. Eftersom lagen inte tillämpas på finländska medborgare, betalas ingen kalkylerad ersättning efter att personen har fått finskt medborgarskap. Kalkylerad ersättning kan betalas till kommunen utan separat ansökan.

Enligt det föreslagna 3 mom. får närmare bestämmelser om grunderna för och utbetalningen av ersättning utfärdas genom förordning av statsrådet. Genom förordning av statsrådet ska bland annat föreskrivas om den kalkylerade ersättningens belopp och betalning till kommunerna utan särskild ansökan. Nuläget ändras inte till denna del.

61 §. Kalkylerad ersättning till välårsområdet. I paragrafen ska det föreskrivas om den kalkylerade ersättning som ska betalas till välårsområdet för integrationsfrämjande social- och hälsovårdstjänster, bedömning av behovet av sektorsövergripande kompetens- och integrationstjänster, utarbetande av en sektorsövergripande integrationsplan samt ordnande av tolkning för en person som avses i 2 § 3 och 4 mom. Paragrafen motsvarar den nya 45 a § som föreslås genom regeringens proposition till riksdagen med lagar om ändring av lagen om sektorsövergripande samservice som främjar sysselsättningen och lagen om främjande av

integration (RP xx/2022 rd). Närmare information om det totala beloppet för den kalkylerade ersättningen finns i avsnitt 4.2.1 Ekonomiska konsekvenser.

Till Helsingfors stad betalas separat en kalkylerad ersättning enligt denna paragraf och enligt 60 §, så att Helsingfors i sin ekonomi kan separera annan verksamhet från finansieringen av social- och hälsovården samt räddningsväsendet.

Eftersom främjande av integration av invandrare inte är en uppgift som omfattas av välfärdsområdets organiseringsansvar enligt lagen om välfärdsområden (611/2021) ska de integrationsfrämjande uppgifterna som föreslagits för välfärdsområdet i denna regeringsproposition ersättas i enlighet med bestämmelserna i denna lag. Enligt bedömning riktar sig fem procent av den nuvarande kalkylerade ersättningen som ska betalas för personer under 7 år och 30 procent för personer som fyllt 7 år till social- och hälsovårdstjänster som välfärdsområdet ordnar. En invandrare som har ett giltigt uppehållstillstånd och hemkommun i Finland är likvärdigt berättigad till alla social- och hälsovårdstjänster, varvid också social- och hälsovårdstjänster för invandrare ordnas i välfärdsområdet och finansieras i enlighet med lagen om välfärdsområdenas finansiering. I välfärdsområdenas finansiering ingår ett särskilt tillägg för främjande språk.

Enligt den gällande lagen kan kommunen ersättas för kostnaderna för tolkning som kommunen ordnat för en person som avses i 2 § 2 och 3 mom i enlighet med de faktiska kostnaderna och i form av ersättningar som ska sökas separat. Enligt arbets- och näringsministeriets anvisning om ersättning till kommunerna för kostnader som uppstår vid tillämpning av lagen om främjande av integration⁷ ersätts kommunen för kostnaderna till exempel då de tolkningstjänster som

anlitas hänförs till social- och hälsovårdstjänster som ordnas för en person som avses i 2 § 2 och 3 mom. i integrationslagen. För att förenkla ersättningssystemet och minska det administrativa arbetet graderas de kostnader som ordnandet av tolkningstjänster medfört till en del av den kalkylerade ersättningen till välfärdsområdet. Kostnaderna för tolkning fördelas dock i annan proportion till kommunen och välfärdsområdet än den kalkylerade ersättningen, eftersom tolkningens andel inom social- och hälsovården har varit större än den kalkylerade ersättningen. Den kalkylerade ersättningen, inklusive tolkningens andel, får betalas till välfärdsområdet och Helsingfors stad utan särskild ansökan. I avsnittet 4.2.1 om bedömningen av ekonomiska konsekvenser beskrivs fördelningen av de kalkylerade ersättningarna närmare.

Enligt det föreslagna 2 mom. betalas kalkylerad ersättning för tre eller år från det att den första hemkommunen registrerades i befolkningsdatasystemet för den person vars erhållande av välfärdsområdets tjänster är grunden för att ersättning betalas. Bestämmelsen motsvarar 60 § 2 mom. och motiveringen till den är tillämpliga även här.

Enligt det föreslagna 3 mom. får närmare bestämmelser om grunderna för och utbetalningen av ersättning utfärdas genom förordning av statsrådet. Genom förordning av statsrådet ska bland annat föreskrivas om den kalkylerade ersättningens belopp och betalning till välfärdsområdet eller Helsingfors stad utan särskild ansökan.

⁷ Arbets- och näringsministeriets anvisning om ersättning till kommunerna för kostnader som uppstår vid tillämpning av lagen om främjande av integration (01.04.2021 VN/9190/2021-TEM-1).

62 §. Ersättning för utkomststöd. I paragrafen ska det föreskrivas om ersättningar med statens medel för de kostnader som orsakats ett välfärdsområde eller en kommun i landskapet Åland av betalning av utkomststöd till personer som avses i 2 § 3 och 4 mom. Kostnader som orsakats av utkomststöd när det gäller personer som avses i 2 § 3 och 4 mom. ska ersättas för högst tre år. Maximitiden ska dock inte gälla ersättning som beviljas i form av utkomststöd för återflyttningsbidrag enligt 65 §. Enligt den gällande integrationslagen får kommunerna ersättning för kostnader för utbetalning av utkomststöd, men betalningen av utkomststöd överförs från kommunerna i Fastlandsfinland till välfärdsområdet från och med den 1 januari 2023 som en del av reformen av lagen om utkomststöd som hänför sig till regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring av lagen om utkomststöd (RP xx/2022 rd). Utkomststödet enligt detta moment är förebyggande och kompletterande.

I 2 mom. finns närmare bestämmelser om statens ersättningar till Folkpensionsanstalten. Bestämmelsen motsvarar 55 a § i den gällande integrationslagen. Utkomststöd enligt detta moment är det grundläggande utkomststöd som Folkpensionsanstalten betalar. Enligt momentet gäller vad som föreskrivs i 58 § 2 och 3 mom. och i 1 mom. ovan om betalning av ersättning till kommun i landskapet Åland eller välfärdsområde även för Folkpensionsanstalten beträffande det grundläggande utkomststöd som den betalat. Det föreslagna 58 § 2 och 3 mom. gäller den tidpunkt när betalningen av ersättning börjar, det vill säga registrering av personens hemkommun eller det första uppehållstillståndet. I det föreslagna 62 § 1 mom. föreskrivs det om maximitiden för ersättningarna, det vill säga tre år.

63 §. Ersättning för beredskap att ta emot personer. Den föreslagna paragrafen motsvarar den nya 46 a § som föreslås genom regeringens proposition till riksdagen med lagar om ändring av lagen om sektorsövergripande samservice som främjar sysselsättningen och lagen om främjande av integration (RP xx/2022 rd). Enligt paragrafen har de ersättningar som ska betalas dock varit möjliga med stöd av den redan gällande integrationslagen, precis som beskrivs nedan.

Enligt det föreslagna 1 mom. kan kommunen få ersättning för nödvändiga kostnader orsakade av beredskap att ta emot personer som har tagits till Finland inom den flyktingkvot som avses i 90 § i utlänningslagen för högst fyra månader innan personen anländer till Finland eller flyttar till kommunen. Av grundad anledning kan kostnaderna ersättas för högst åtta månader. En grundad anledning kan vara till exempel bostadssituationen i kommunen eller att personens ankomst till landet har fördröjts av oförutsebara orsaker.

Enligt 49 § 1 mom. 3 punkten i den gällande integrationslagen kan kommunen ersättas av särskilda skäl för övriga kostnader som kommunen orsakats. Enligt arbets- och näringsministeriets anvisning om ersättning till kommunerna för kostnader som uppstår vid tillämpning av den gällande lagen om främjande av integration⁸) kan sådana kostnader vara till exempel direkta kostnader för reservering av bostäder för personer som får internationellt skydd, till exempel hyror eller elräkningar eller direkta kostnader för möblering av bostaden, då reservering av bostaden innan personen eller familjen anländer till Finland eller flyttar till kommunen inte har kunnat undvikas. Även om systemet för ersättning av specialkostnader enligt den gällande integrationslagen förenklas är den föreslagna bestämmelsen viktig i synnerhet för att säkerställa kvotflyktingarnas flyttning till kommunerna. I motiveringen till 42

⁸ Arbets- och näringsministeriets anvisning om ersättning till kommunerna för kostnader som uppstår vid tillämpning av lagen om främjande av integration (01.04.2021 VN/9190/2021-TEM-1).

§ i lagförslaget finns en närmare beskrivning av kommunens uppgifter i samband med mottagning av en person som ska anvisas till en kommunplats.

Enligt 2 *mom.* är en förutsättning för ersättning dessutom ett beslut av närings-, trafik- och miljöcentralen om betalning av ersättning. Numera förutsätts ett avtal mellan kommunen och närings-, trafik- och miljöcentralen. I praktiken motsvarar processen dock till vissa delar ett beslutsförfarande, eftersom kommunen gör en ansökan och efter det diskuterar myndigheterna i fråga sinsemellan vilket ofta resulterar i ett avtal och i vissa fall inte. När resultatet inte är ett avtal har närings-, trafik- och miljöcentralen sammanställt avslagsbeslut, även om det inte föreskriv i lagen. Ett förvaltningsbeslut av en myndighet kan med stöd av förvaltningslagen omprövas och överklagas. För att klarlägga rättsläget finns det anledning att föreskriva att det alltid är fråga om närings-, trafik- och miljöcentralens beslut om betalning av ersättningar. Myndigheterna kan dock på motsvarande sätt som i nuvarande avtalsförfarande diskutera om vad som ska antecknas i beslutet och på det sättet komma fram till ett bifallande beslut. Ändringen lättar på den administrativa bördan vid de närings-, trafik- och miljöcentraler där det görs upp många avtal. Dessutom ökar ändringen rättssäkerheten genom att på ett tydligare sätt föra fram möjligheten att begära omprövning av och överklaga ett beslut än nuvarande avtalsförfarande.

64 §. Statens ersättning för specialkostnader. I paragrafen ska det föreskrivas om ersättning till välfärdsområdet eller en kommun i landskapet Åland för specialkostnader inom social- och hälsovården. Eftersom personer som avses i 2 § 3 och 4 *mom.* då de anländer till landet kan ha olika social- och hälsovårdsbehov till följd av långvariga sjukdomar eller skador är det ändamålsenligt att ersätta välfärdsområdena för kostnader som dessa medför. Organiseringsansvaret för social- och hälsovården överförs från kommunerna till välfärdsområdena från och med den 1 januari 2023. Då uppstår inte längre dessa kostnader för kommunen. Eftersom landskapet Åland inte omfattas av inrättandet av välfärdsområden och lagen om välfärdsområdenas finansiering, ska också kommuner i landskapet Åland ersättas för specialkostnader enligt paragrafen. Genom regeringens proposition till riksdagen med lagar om ändring av lagen om sektorsövergripande samservice som främjar sysselsättningen och lagen om främjande av integration (HE xx/2022 rd) föreslås den gällande integrationslagen ändras så att välfärdsområdena kan söka ersättning för specialkostnader som ordnande av social- och hälsovård orsakat från och med den 1 januari 2023.

I 1 *mom.* ska det i fråga om de personer som avses i 2 § 3 och 4 *mom.* föreskrivas om ersättning till välfärdsområdet eller kommunerna i landskapet Åland för betydande kostnader som välfärdsområdet eller en kommun i landskapet Åland orsakas av att ordna långvarig social- och hälsovård på grund av skada eller sjukdom, om personen har varit i behov av omsorg eller vård när han eller hon anlände till Finland, eller av särskilda skäl för andra betydande kostnader som orsakas välfärdsområdet eller en kommun i landskapet Åland. Kostnader som orsakats välfärdsområdet eller en kommun i landskapet Åland av särskilda skäl är i allmänhet oförutsedda och orsakas av dessa personers behov av social- och hälsovård. Som särskilda skäl kan man också ta hänsyn till hur betydande kostnaderna är. Välfärdsområdet eller en kommun i landskapet Åland ska som stöd för ansökan om ersättning lämna in ett intyg eller utlåtande från en läkare eller en sakkunnig inom socialvården. Som kostnader som ersätts av särskilda skäl kan betraktas till exempel kostnader för barnskydd eller betydande vårdkostnader för ett barn med funktionsnedsättning eller ett sjukt barn som är fött i Finland.

Enligt det föreslagna 2 *mom.* ersätts kommunen med statsmedel för specialdagvårdskostnader för personer som avses i 2 § 3 och 4 *mom.* om behovet baserar sig på en skada eller sjukdom.

Enligt 49 § 1 mom. 3 punkten i den gällande integrationslagen kan kommunen ersättas av särskilda skäl för övriga kostnader som kommunen orsakats, som också kan vara andra än specialkostnader inom social- och hälsovården. Enligt arbets- och näringsministeriets anvisning om ersättning till kommunerna för kostnader som uppstår vid tillämpning av den gällande lagen om främjande av integration⁹ kan sådana kostnader vara till exempel kostnader för specialdagvård till den del de överstiger kostnaderna för basdagvården, om behovet grundar sig på till exempel skada eller sjukdom. Eftersom bedömningen av huruvida ersättning ska beviljas och om det finns särskilda skäl ska grunda sig på en helhetsbedömning där det bland annat beaktas grunden till kostnaderna, dess natur, beloppet på de kostnader som uppkommit och kommer att uppkomma samt andra faktorer i ärendet i fråga förekommer det också regional variation i ersättningen av kostnaderna. Andelen andra kostnader som ersätts kommunerna än social- och hälsovårdskostnader är mycket liten av alla de ersättningar som betalas till kommunen. För ändamålsenlig fördelning av ersättningarna ska denna bestämmelse bevaras. Ersättning är begränsad till specialdagvård, eftersom eventuella stödåtgärder som ordnas inom den grundläggande undervisningen enligt arbets- och näringsministeriets anvisning redan i nuläget täcks av statsandelssystemet.

Enligt 3 mom. är en förutsättning för ersättning dessutom ett beslut av närings-, trafik- och miljöcentralen. Valfärdsområdet eller kommunen gör en ansökan om vilken närings-, trafik- och miljöcentralen ska fatta ett beslut. En närmare beskrivning av beslutsförfarandet finns i 63 § i motiveringarna.

I 4 mom. föreskrivs det att de kostnader som avses i paragrafen ersätts för högst tio år räknat från personens första anteckning om hemkommun. Om personen efter att ha bott i Finland till exempel återvänder till sitt hemland och efter det tillbaka till Finland betalas inga ersättningar en gång till.

65 §. Ersättning för återflyttningsbidrag. Enligt paragrafen ersätts kommunerna i landskapet Åland eller valfärdsområdet för kostnaderna för stödande av återflyttning som avses i 93 §. Enligt 93 § kan valfärdsområdet till en person som avses i 2 § 3 eller 4 mom. och som frivilligt i annat än tillfälligt syfte återvänder till sitt hem- eller utreseland betala ersättning för skäliga rese- och flyttkostnader. Valfärdsområdet kan enligt nämnda bestämmelse stödja återflyttning också genom att betala återflyttningsbidrag, som motsvarar beloppet av utkomststödet grunddel för högst två månader när det gäller en enda person och för högst fyra månader när det gäller en familj. Enligt den gällande lagen om främjande av integration betalas ersättningen till kommunen. Eftersom ersättning för återflyttningsbidrag kan betalas som utkomststöd, betalas ersättning för en annan kommun än en kommun i landskapet Åland till valfärdsområdet. Valfärdsområdet eller en kommun i landskapet Åland ska på begäran till närings-, trafik- och miljöcentralen lämna in en förteckning över de personer som avses i 2 § 3 eller 4 mom. för vilkas kostnader för återflyttningsbidrag valfärdsområdet eller en kommun i landskapet Åland söker ersättning. Maximitiden som föreskrivs i 62 § ovan gäller inte ersättning för återflyttningsbidrag som beviljas som utkomststöd.

66 §. Ersättning för kostnaderna för personer som deltagit som frivilliga i kriget. Enligt paragrafen kan närings-, trafik- och miljöcentralen och valfärdsområdet avtala om ersättning för kostnaderna för ankomstgranskning av hälsotillståndet samt för boende, tryggnad av

⁹ Arbets- och näringsministeriets anvisning om ersättning till kommunerna för kostnader som uppstår vid tillämpning av lagen om främjande av integration (01.04.2021 VN/9190/2021-TEM-1).

försörjningen och ordnande av social- och hälsovård i fråga om personer från det forna Sovjetunionens territorium vilka deltog som frivilliga i Finlands krig åren 1939–1945 samt deras makar. När det gäller ersättningar motsvarar paragrafen den gällande integrationslagen, men ersättning för kostnader kan i stället för kommuner sökas av välfärdsområden, till vilka organiseringsansvaret för social- och hälsovården överförs från och med den 1 januari 2023. I Finland finns det för närvarande mindre än 10 sådana personer som avses i denna paragraf.

Enligt 2 mom. ersätts kostnaderna för hela den tid som de personer som avses i 1 mom. är bosatta i Finland. Till denna del föreslås inga ändringar i nuläget.

67 §. Ersättning för kostnader för tjänster och stödåtgärder till offer för människohandel. Paragrafen motsvarar till sitt innehåll 53 § i den gällande integrationslagen och i den föreskrivs om ersättning till välfärdsområdet för sådana kostnader som orsakas av hälso- och socialvårdstjänster som ordnas på grund av specialbehov till följd av en persons ställning som offer för människohandel enligt 4 kap. i lagen om mottagande av personer som söker internationellt skydd och om identifiering av och hjälp till offer för människohandel, tolkning, skyddet av personens säkerhet och andra åtgärder och tjänster som ordnas på grund av specialbehov i anslutning till personens ställning som offer. Till denna del föreslås inga ändringar i nuläget.

I 4 kap. i lagen om mottagande av personer som söker internationellt skydd och om identifiering av och hjälp till offer för människohandel föreskrivs det om hjälpsystemet som fungerar i anslutning till Migrationsverket och till vilket ett offer för människohandel kan tas som kund. Ersättningar enligt den föreslagna paragrafen ska även i fortsättningen gälla endast hjälpsystemets kunder. Med stöd av 38 b § i lagen om mottagande av personer som söker internationellt skydd och om identifiering av och hjälp till offer för människohandel ordnar välfärdsområdet tjänster endast för sådana kunder i hjälpsystemet som har hemkommun i Finland. Om välfärdsområdet däremot ordnar tjänster för ett sådant offer för människohandel som inte är kund i hjälpsystemet, ansvarar välfärdsområdet för kostnaderna precis som i nuläget.

Enligt 2 mom. ska närings-, trafik- och miljöcentralen begära ett utlåtande av föreståndaren för en flyktingförläggning som sörjer för hjälpen till offer för människohandel, eller av en tjänsteman som denne har förordnat, om huruvida det är möjligt att de kostnader för vilka ersättning söks kan härröra från ordnandet av åtgärder och tjänster på grund av personens ställning som offer för människohandel. Bestämmelsen motsvarar till innehållet 53 § i den gällande integrationslagen som också gäller ersättning av kostnader för tjänster och stödåtgärder till offer för människohandel. Språkdräkten i bestämmelsen har dock förtydligt så att den motsvarar nuvarande praxis och det som avses i lagförslaget. För det första ska det för att förenkla processen i praktiken bli möjligt för en tjänsteman som föreståndaren för en förläggning förordnat att lämna in ett utlåtande. För det andra ska utlåtandet gälla huruvida de kostnaderna för vilka ersättning söks kan härröra från personens ställning som offer för människohandel.

Enligt språkdräkten i den gällande integrationslagen gäller utlåtandet huruvida de kostnader för vilka ersättning söks härrör från tillhandahållandet av åtgärder och tjänster på grund av personens ställning som offer för människohandel. I praktiken har man i utlåtandet som hänför sig till betalning av ersättningar som söks i efterhand tagit ställning till just huruvida de tjänster som är föremål för kostnader ur ett allmänt perspektiv är sådana att de kan ha anknytning till ställningen som offer för människohandel, till exempel olika terapi-tjänster. I utlåtandena har

man inte heller i nuläget kunnat göra en bedömning av servicebehovet i efterhand eller ta ställning till känsliga uppgifter för enskilda offer för människohandel med den precision att föreståndaren för förläggningen har kunnat ta ställning till huruvida en viss tjänst för exakt denna person har varit förknippad med behov som orsakats av personens ställning som offer för människohandel.

Det finns inga tjänster som är särskilda för människohandel, men i typiska fall är psykologiskt stöd samt boende och inkvartering samt specialarrangemang som hänför sig till deras säkerhet sådana tjänster som offer för människohandel kan behöva. Behovet av dessa tjänster kan dock uppkomma även av andra orsaker än att en person faller offer för människohandel. Hjälpssystemet uttrycker alltså precis som på nuvarande sätt huruvida offret är hjälpssystemets kund och om kostnaderna kan härröra från en sådan åtgärd eller tjänst som grundar sig på att personen fallit offer för människohandel.

68 §. *Ersättning för ordnande av boende eller stöd för minderåriga barn eller unga personer som anlänt utan vårdnadshavare.* I paragrafen ska det föreskrivas om ersättning till kommunerna i landskapet Åland eller välfärdsområdet för kostnader som orsakats av att ordna boende och stöd enligt 31–32 § för minderåriga barn eller unga personer som anlänt till Finland utan vårdnadshavare. Enligt 49 § 1 mom. 1 punkten i den gällande integrationslagen ersätts kommunen i fråga om de personer som avses i 2 § 2 och 3 mom. för kostnader som kommunen orsakas av placeringen av en minderårig utan vårdnadshavare i ett familjegrupphem eller någon annan bostadsenhet enligt 28 § och för familjevård, stödtjänster för boende, socialvårdstjänster och andra stödtjänster till dess att den unga personen fyller 25 år. I 31 § och i regeringens proposition till riksdagen med lagar om ändring av lagen om sektorsövergripande samservice som främjar sysselsättningen och lagen om främjande av integration (RP xx/2022 rd) föreslås att uppgiften överförs från kommunen till välfärdsområdet.

Enligt 2 mom. ska kostnaderna ersättas tills dess personen fyller 25 år. I 49 § 3 mom. i den gällande lagen föreskrivs det att kostnader kan ersättas för högst tio år. Till denna del ska bestämmelsen ändras och det föreslås att den maximala tiden för ersättning av kostnader slopas. Enligt arbets- och näringsministeriets anvisning om ersättning till kommunerna för kostnader som uppstår vid tillämpning av lagen om främjande av integration¹⁰) får kommunen inte ersättning för kostnaderna ifall en person som omfattats av ersättningarna är finsk medborgare förutom om det är fråga om ett offer för människohandel. Bestämmelsen ska också ändras till denna del, och enligt 2 § 5 mom. kan ersättning betalas för tjänster som avses i 31–32 § när det gäller ett barn eller en ung person som anlänt till Finland också då barnet eller den unga personen fått finskt medborgarskap.

Enligt 3 mom. är en förutsättning för de ersättningar som betalas till välfärdsområdet dessutom ett beslut av närings-, trafik- och miljöcentralen. Välfärdsområdet eller en kommun på Åland gör en ansökan om vilken närings-, trafik- och miljöcentralen ska fatta ett beslut. En närmare beskrivning av beslutsförfarandet finns i 63 § i motiveringen.

69 §. *Utbetalning av ersättning.* Enligt 1 mom. ska kommunen och välfärdsområdet ansöka om sådan ersättning som avses i denna lag för de kostnader som de orsakats genom en ansökan riktad till närings-, trafik- och miljöcentralens samt arbets- och näringsbyråernas utvecklings-

¹⁰ Arbets- och näringsministeriets anvisning om ersättning till kommunerna för kostnader som uppstår vid tillämpning av lagen om främjande av integration (01.04.2021 VN/9190/2021-TEM-1).

och förvaltningscenter. Ansökan om ersättning ska göras senast inom två år från utgången av det kalenderår under vilket den verksamhet för vilken ersättning söks har ägt rum. Kostnader ersätts inte om ansökan om ersättning för dem görs senare än två år från denna tidsfrist.

För att ersättning ska kunna betalas ska ansökan preciseras genom att de kostnader för vilka ersättning söks specificeras. Till ansökan om ersättning ska det också fogas verifikat över kostnaderna alltid när det är möjligt. Närings-, trafik- och miljöcentralens samt arbets- och näringsbyråernas utvecklings- och förvaltningscenter ska vid behov kunna företa granskningar för att säkerställa att kostnaderna är sanningsenliga, till exempel med hjälp av stickprov. Kommunerna och välfärdsområdena ska ersättas kostnaderna jämte mervärdesskatt, om de söker ersättning också för mervärdesskattens andel. Om ersättning söks för mervärdesskatten ska kommunen och välfärdsområdet i sin ansökan förete en utredning om att tjänsten är momspliktig. I de fall där kommunen och välfärdsområdet redan har fått kalkylerad återbäring från staten för tjänstens momspliktiga andel, ska kommunen och välfärdsområdet dra av mervärdesskattens andel från sina kostnader innan ersättning söks. Det är naturligtvis inte meningen att med statliga medel betala mervärdesskattens andel två gånger i form av ersättning enligt denna paragraf och som kalkylerad återbäring av skatt. Bestämmelser om ändringsökande finns i 10 kap.

Enligt 2 mom. kan den kalkylerade ersättningen betalas till kommunen och välfärdsområdet också utan särskild ansökan. Betalningen av den kalkylerade ersättningen till kommunerna har i regel skett utan särskild ansökan sedan våren 2016. Utbetalningen av den kalkylerade ersättningen automatiserades vid arbets- och näringsministeriet genom utvecklingsarbete inom projektet LAKO-AUTO som finansierades med AMIF-medel under tiden 1.6.2015–31.3.2017. Inom projektet skapades en funktion i Migrationsverkets ärendehanteringssystem för utlänningsärenden som kopplar ihop klientuppgifterna för de personer som hör till betalningssystemet för ersättning enligt integrationslagen med uppgifterna om hemkommun i befolkningsdatasystemet och av dessa bildas ett förslag till betalning av kalkylerad ersättning. Utifrån detta betalar närings-, trafik- och miljöcentralerna samt arbets- och näringsbyråernas utvecklings- och förvaltningscenter numera kommunerna månatligen kalkylerad ersättning automatiskt utan någon särskild ansökan från kommunen. I fråga om de personer som omfattas av betalningarna, men vars uppgifter inte automatiskt registreras i systemen och som därmed inte kommer med på listan över de automatiska betalningsförslagen (till exempel personer med spärrmarkering i befolkningsdatasystemet), behandlas uppgifterna manuellt vid Migrationsverket. Därefter kan kommunen få också utbetalningarna för de här personerna automatiskt. Det automatiska betalningssystemet för kalkylerade ersättningar utvecklas så att också den kalkylerade ersättningen till välfärdsområdet kan betalas automatiskt.

70 §. Skyldighet att betala tillbaka ersättning. I paragrafen föreskrivs om skyldighet att betala tillbaka ersättning som betalats till en kommun och ett välfärdsområde. Närings-, trafik- och miljöcentralerna samt arbets- och näringsbyråernas utvecklings- och förvaltningscenter kan enligt bestämmelsen bestämma att kommunen eller välfärdsområdet helt eller delvis ska betala tillbaka den ersättning som staten betalat, om felaktiga eller vilseledande uppgifter har getts för betalningen av ersättning eller om det i övrigt framgår att ersättningen har betalats utan grund. På det belopp som betalas tillbaka ska enligt 2 mom. en dröjsmålsränta betalas enligt den räntesats som bestäms i enlighet med 4 § 1 mom. i räntelagen (633/1982).

I 3 mom. föreskrivs att närings-, trafik- och miljöcentralerna samt arbets- och näringsbyråernas utvecklings- och förvaltningscenter ska besluta om återbetalning av en ersättning som utan grund betalats till en kommun eller ett välfärdsområde senast det femte kalenderåret efter

utgången av det år för vilket ersättningen betalats. Ändring i beslutet får sökas enligt vad som föreskrivs i 10 kap. i denna lag.